

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP,

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Háboru a békében.

Nyolcadik esztendeje már annak, hogy a háborus epilepsziában fetrengő Európa elerőtlenedett kezéből kihullott a gyilkos fegyver. A vérmámorból feleszmélt nemzetek jó mélyre a föld alá ásták a harci bárdot és letelepedtek a zóldsztalok köré, hogy elszívják a békepipát. A megkínzott, agyongyötört emberiség bizakodva nézett a békekondenciák elé és joga! várta a tanácskozó bölcséktől, hogy ezeken a komoly konferenciákon egyszersmindenkora végeznek a háboru fenyegető rémével és véglegesen lehetetlenné teszi azt a szörnyűséget, hogy dolgos, munkabíró emberek halomszámba gyilkolják egymást egy-egy odavetett jelszó miatt. A békeszerződések pontjait azonban nem ez a higgadt és emberséges meggondolás, hanem győzelmi mámor diktálta és ezzel nemcsak, hogy ártalmatlanná nem vált a háboru szökevényi sarkánya, hanem még megerősödött Európaszerte a reyanche-vágy, az újabb háboru veszélyes csirája. A történelmi látszat kedvéért összeszűkítették ugyan egy vérszegény és már születésekor halálraítélt testületet: a Népszöveget, amelynek működése és ható ereje végleg kimerült a bizottságosi meddőségében.

Az emberiség nem vonta le a borzalmas háborus esztendő tanulságait. A békekötés után minden ott folytatódott, ahol a véres emlékeztető 1914-15 esztendőben elhagytuk. A diplomácia titkos fugasában ismét folynak a veszedelmes suttogások, kezdenek kibontakozni az alig elismert konfliktusok, az imperializmus soha sem volt erősebb, mint ma és hátborzongva olvassuk a Franciaországból érkezett legírisszebb jelentést, amely ilyenképen szól: „A francia kamara hadügyi bizottsága most tárgyalja a betérjesztett hadügyi javaslatot, a mely megjelöli azokat az utakat, hidakat és vasuti vonalakat, amelyeket a határ közelében sürgősen fel kell építeni és amelyek táviróval, telefontal és repülőállomásokkal szerelendők fel. Kiépitendőek még a javaslat szerint a határmenti védművek, földalatti fedezékek, municióraktárak, földalatti vasutállomások, elsáncolt lövések, várerődök, páncceltornyok stb. Mindezeknek a költségeire öt milliárd frank előirányzást kéri a javaslat.”

Borzalmas szavak ... Páncceltorny, munició, fedezék, lőrés. Megrázó erővel riadnak fel bennünk a közelmúlt véres, üszkös emlékei, a háboru rettenetes lidércei. Hát már megint köszörülnek a kardokat, már megint töltik a halálszörő ágyukat, keverik a mérges gázokat? Nem volt elég a világháboru, amely évszázadokra megbénította Európa fejlődését és még hosszabb időre megcsufolta az emberi civilizációt? Mit akar Franciaország megint a várerődökkel, lövészárkokkal, földalatti védművekkel, amik öt milliárdjába kerülnek a dolgozó és élni akaró francia nemzetnek. Hiszen ezen a pénzen kórházakat, iskolákat, nép-jóléti és kulturintézményeket lehet építeni, hiszen nem bántja senki az ország határát. Vagy talán a diplomata kiínomult tülei már hallják is a készülődő fegyverek zörgését, amely véstjósólóan fenyegeti Európa békéjét? Megdöbbenve, rémülten figyeljük a világ vad sodrát: Franciaország fegyverkezik, Anglia már szállítja is messze Keletre a csukaszürke hajórakományokat, diplomataik jönnek-mennek az országhatárokon, vajjon mi lesz ebből? És mit csinál a Népszöveg, a világ békéjének legfőbb őre?

Hétfőn döntenek Pop C. István szenátorságáról

Kamarai vita a párisi döntésről. — A CFR-javaslat kamarai tárgyalása.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kamarai mai ülésén Pop Valér kéri, hogy az elmúlt ülés jegyzőkönyvébe vegyék fel, hogy több képviselő tiltakozott az ellen, hogy Romániát a párisi döntőbíró előtt Rosenthal ügyvéd képviselte. Berlescu elnök kijelenti, hogy a jegyzőkönyvbe nem lehet minden csekélységet felvenni, a naplók az ülés lefolyását szövegesen tartalmazzák. Bratianu Vintila cáfolja Madgearunak azt az állítását, hogy Rosenthal a liberális párt tagja volna. Kijelenti azonban, hogy Rosenthal kiváló ügyvéd, aki több ízben igen eredményesen megvédte Románia ügyeit a külföldön.

Florescu törvényjavaslatot nyújt be az állami tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozólag. Ciobanu indítványozza, hogy Popovici erdélyi román

harcos özvegyének nyugdíjat szavazzanak meg. Cuza támogatja a javaslatot, amelyet Maniu és Vaida is aláírt. Ezután átternek a napirendre és Otetelesanu folytatja tegnap megkezdett beszédét a CFR. reorganizációs törvényjavaslatról, amelyet helyesnek tart és elfogad.

A szenátus ülésén Horváth esperes egyes biharmegyei erdők bérletére vonatkozó iratok bemutatását kéri, mert interpellálni akar ez ügyben. Ezután Pop C. István szenátusi mandátumának ügyére kerül a sor. Az igazolói bizottság javasolja, hogy Pop C. Istvánt, mint az alba-iuliai volt nemzetgyűlés elnökét, szenátorrá proklamálják. A bizottság elnökének, Pymen metropolitának távolléte miatt, a kérdés tárgyalását hétfőre halasztották.

Bratlanu erős harcot hirdet Maniuék ellen.

Kormánynyilatkozat a nemzeti-parasztpárti tárgyalásokról. — Miért késik a kormány tervezett átalakítása.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kormányalakítás a napokban ismét felszínre vetett kérdésében a Cuvantul ma szokatlanul éles álláspontot foglal el és leszögezi, hogy Anibal Teodorescu belépésével a kormányelnök kevésbé számolt a helyzettel, mert ezzel adva van annak a lehetősége, hogy nemcsak Cudaibu és Trancu-lasi, hanem minden valószínűség szerint Lupas, Lapedatu, Ionescu, Sadoveanu és Otetelesanu is kiválnak a kabinetből, ha mindjárt nem is azért, hogy egyéb reprezentatív állást foglaljanak el. A lap ugyanis tudni véli, hogy a kabinet tagjai még a részleges átalakítás ellen is a legtehetségesebb averzióval viselkednek s szigoruan ragaszkodnak ahhoz, hogy a kormány a jelenlegi garnitúrával álljon vagy bukjon, mert csak így remélik a kormány által kitűzött munkaprogramot végrehajtani, ha időközönként egyre vagy másik újonnan jött miniszter ezek elé akadályt nem gördít. Már pedig — a lap szerint — folyton váltakozó miniszterekkel az együttműködés nagyon nehézkes.

A napi politikai helyzetről írva különben a Cuvantul még megemlíti, hogy a január 4-iki egyezmény ügyében a liberálisok s a kormány között a napokban létrejött közeledés következtében a nemzeti-parasztpárt vezetési máris nyilván a kormány ellen törnek. Különösen a Karlsbadban időző Lupu tiltakozik a liberálisnéppárti barátság ellen s egy tegnap este érkezett táviratában kimerítő információkat kért a dolgok állásáról, egyben pedig kijelentette, hogy a kormány megváltozott magatartását elítéli. Lupu ugyanis most igen kényes helyzetbe került, mert csak napokkal ezelőtt Duca volt külügyminiszterrel történt beszélgetése során a leghatározottabban visszautasította a liberálisok amaz ajánlatát, hogy a parasztpárt szakadjon el a nemzeti párttól s lépjen fuzióra a liberálisokkal.

Az Indreptarea mai számában polemikába bocsátkozik a „Romania”-val és rekapitulálja az Averescu tábornok és Maniu között lefolyt megbeszéléseket, kijelentve, hogy meg akar állapítani egyes tényeket, amelyeket a „Romania” elferdített. A kormánylap kijelenti, hogy Averescu két ízben találkozott Maniuvval, amikor a nemzeti-parasztpárt vezetése két kér-

dést érintett. Az egyik az 1926. január 4-iki aktus, a másik a parlament feloszlatása volt. Az első kérdésre a miniszterelnök azt válaszolta, hogy ez nem képezheti a pártok közötti tranzakció tárgyát, mert ez az állam ügye. A miniszterelnök azt az álláspontját egy pillanatra sem módosította és kijelenthetjük — írja a lap — sohasem is fogja megváltoztatni. Ami a parlament feloszlátását illeti, Averescu tábornok rámutatott arra, hogy a követelés megvalósítása gyakorlatilag lehetetlen, még abban az esetben is, ha megfelelő készség volna hozzá. Az Indreptarea ehhez megjegyzi, hogy a parlament nem oszlatható fel máskor, csupán a kormány és a törvényhozás konfliktusa esetén és paradoxon volna, ha egy hatalmi többséget feloszlátanak azért, hogy erejét megnövelje.

Az első kérdésnél Maniu nem tett ellenvéleményt a „non possumus” elve alapján, konciliáns szellemben kívánta a problémát megvizsgálni. Minden esetre — fejezi be a kormány felhivatalos — Averescu tábornok írásban is precizizotta egy általa elfogadható megegyezés feltételeit. A találkozás iniciatívája nem indult ki a miniszterelnöktől és Maniu nem gyanúsítható azzal, hogy ő kezdeményezte azokat, hanem harmadik személyek jó intenciójának eredménye volt a találkozás.

Bratianu Ionel lakásán ma nagyfontosságú értekezlet volt. A tanácskozások során a volt liberális miniszterelnök kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt engesztelhetetlen ellensége a liberálisoknak és így szó sem lehet a két párt közeledéséről. Iorga szerepét Bratianu veszélyesnek tartja. Végül a jelenlegi helyzetről három pontban nyilvánította véleményét. 1. Irgalmatlan harc a nemzeti-parasztpárt ellen. 2. Iorgával szemben várakozás álláspontot foglal el. 3. Fegyveres várakozás a kormány és Averescu tábornokkal szemben, aki iránt türelmetlen bár, de nem bizalmatlan. Ezzel szemben Averescu miniszterelnök — a Cuvantul szerint — kijelentette volna, hogy őt csak örömmel töltheti el az a körülmény, hogy a liberálisokat ismét barátainak tudja és most már a legnagyobb erővel fog hozzá konszolidációs munkájához, amelyben eddig a pártpolitikai harcok gátolták.

Világjáró naplopók Aradon.

Beteges tünetté fajult a világhörűli utazás. — Hogyan lehet tudományos mezbe öltöztetett semmittevésből urasan megélni.

(Arad, január 28.) Tegnap este 11 óra tájban megjelent a kávéházban egy fiatalember. Karcsu, nyulánk fiú. Pompásan szabott sportruha feszült testen. Az anyaga sem volt megvetendő: koverko. Gyors tempóban, hajladozott és lengett végig az asztalok között és mindegyikre letett egy, vagy több kartonlapot. Attól függött, hányan üldögéltek, hangos tereferébe ereszkedve, vagy a komolyság cigarettaijástjébe, holmi átlátszó fátyolba burkoltan az asztalnál. A kávéházi emberek kissé meglepődve forgatták a furcsa ajándékot és közben némi gyanakodó pillantásokat vetettek a koverkóruhás után, de az gyorsan sikított tovább. A kartonlapok egyik oldalán kép volt. A bal sarokban egy sovány fiatalember arcképe, mellette pedig az a felírás: „A round the World”; alatta egy földgömb, még tovább lent a jobb sarokban egy másik sovány fiatalember arcképe. A gömb alatt pedig az „Le tour du Monde”. És még két szám: 1922—1927. A karton másik oldala már kissé prózaibb volt és így szólt a jámbor olvasóhoz:

— Mi, néhány diák, 1922. áprilisában világhörűli utra vállalkoztuk, hogy kevésbé ismert nemzetekről földrajzi és történelmi tanulmányokat szerezzünk és hogy erkölcsi cselekedeteket és szokásokat megismerjük. Utazásaink máig szélteben-hesszában Afrikán keresztül vezettek. Innen utunk Ázsiába és Ausztráliába vezet. Ezen legy eladása is azt a célt szolgálja, hogy utiköltségeink fedezve legyenek.

Ebből aztán megtudta mindenki, hogy ismét „világjárók” szerencsétlenül Arad városát. A sátoros álarab, a karszalagos „ujságiró” és a világjáró ipamali számtalan más jellegzetes képviselő után ezekkel — állítólag osztrák — diákok érkeztek Aradra, hogy „kevésbé ismert nemzetekről földrajzi és történelmi tanulmányokat szerezzenek.” Nem hiszik ugyan, hogy a kevésbé ismert nemzetek közé tartozunk, mert annyira legalább is ismernek bennünket Európában, sőt Bécsben is, mint a tuaregek birodalmát Közép-Afrikában, tehát már ebből a szempontból sem nagyon indokolt a nagyobbra Ausztráliából, vagy Németországból eredő „világjárók” című látogatása. Mert ha egy botlód, vagy szingaléz világutazó vetődne erre, annak még volna esetleg valami értelme, de Berlinből, meg Bécsből idejönni világot járni, legalább is fölösleges. Tény, hogy a világbarangolók legnagyobb része egész köteleg okmányokkal és számvizumos, pecsétes utlevéllel igyekszik igazolni, hogy bejárta már Afrikát, de ugyan hol járt ottan is? Csupa olyan helyen, ahol legalább is európai szinten van a közigazgatás, amiről éppen a sok francia és angol nyelvű pecsét tanuskodik. Még egy utlevél se láttuk valamilyik berber törzs rendszertől hivatalának jelét, pedig ez talán tényleg azt jelentené, hogy kevésbé ismert nemzetet látogattak meg az utlevél tulajdonosa. Csak hogy a világjárók okos fiúk. Ők bejárat az európai országokat és elbátorodnak Tuniszig talán és közben uralmuk módjára megélik a hiszékeny európai polgárok nyakán. Közben végig kőjutazzák a mások pénzén — a Rivierát és megpihennek Kairóban. Ezek a foglalkozás nélküli egyének uralmuk foglalkozásának elhanyagolták a modern naplopást és megteremtették a parazitáskodás egész új fajtáját, amely előtt sokan még tisztelettel kalapot emelnek. Mert mégis: ha valaki egyetlen hallgatónak, annak az egyetlen helye, nem pedig csavargási körúton 1922-től 1927-ig, vagy még tovább. Hogy könnyű dolog így megélni, azt láttuk tegnap este a kávéházban is, mert csaknem mindenki adott a kartonlapért 5—20 lejt, ami bizony csinos összeget eredményez már egy lokálban is. De bizonyítja az is, hogy az ilyen világutazók száma úgy megszorodott az utóbbi időben, mint nyári eső után a gomba. Aradra magára jut belőlük minden hónapban kettő, három.

És emellett a pontnál a hatóságokhoz is volna pár szavunk. Az „alkalmatlan idegenek” ellen ugyanis elég érvelés intézkedések tételnek,

tehát csodálatos, hogy ezeket az urakat nem minősítik alkalmatlan idegeneknek. — Pedig ezekre igazán szóról-szóra rá kellene vetni ezt a fogalmat. Először is alkalmatlanok, másodsor

is idegenek és azért jönnek ide, hogy kivégezzenek lehetőleg minden polgár zsebéből fantasztikus indokoldással pár lejt. Legjobb volna, ha mindjárt a határnál — természetesen a nemzetközi udvariassági szabályok legszélesebb mérvében való alkalmazásával — megakadályoznánk az ilyen koverkos urak bejövését. Legfeljebb akkor kell majd eltérni ettől, ha egy tuareg világjáró tűnik fel Curticinál. Vagy egy szingaléz. (f. e.)

Félmilliárd kár érte a postát.

Bucurestiben óvintézkedéseket sürgetnek a pusztító viharokkal szemben.

(Az Arad Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) A postavezérség igazgatóság ma egy statisztikát állított össze, amelyben felsorolja a hó- és szélviharok, valamint az árvizek okozta károkat huszonhat esztendőre visszamenőleg. Eszerint a postavezérség alatt az idő alatt közel félmilliárd lej károsodás érte a viharok miatt. Érdekes azonban, hogy az ősz-

szeg nagyrészt nem a viharok okozta anyagok elpusztulása, hanem a megakadt forgalom következtében megcsappant bevétel teszi ki. A statisztika közlésével a Bucuresti-i sajtó éles kritika tárgyává teszi a posta- és a CFR-vezérség igazgatóságokat, hogy mindezekig még nem léptettek életbe olyan óvintézkedéseket, amelyekkel a viharok pusztításait legalább is csökkenteni lehetne.

Védelmet kérnek Arad kereskedői és iparosai.

Panaszos küldöttség Angel polgármester előtt a tulzott ellenőrzés ellen.

(Arad, január 28.) Ma délelőtt nagyobb kereskedő- és iparos-küldöttség kereste fel Angel István dr. polgármestert, aki előtt a deputáció panaszt emelt Ionescu, az aradi mértékhatóság hivatal főnöke ellen. A küldöttség amelyet dr. Székely Ádám ügyvéd vezetett s amelyben az aradi kávéháztulajdonosok, vendéglősök, husiparosok és kiskereskedők delegáltak helyet, a következő panaszokat adta elő:

Ionescu főnök sorbajárja az aradi kiskereskedőket, kávéházakat és vendéglőket és felülvizsgálja az árak súlyát és árát, harsak a legkisebb tévedést észreveszi, jegyzőkönyvet készít és feljelenti az illetőt a spekuláció-bíróságnál. A kereskedőknél levéteti a polcokról az egyes élelmiszer-csomagokat, megméri s megméri az árát s kutatja, vajon nem tud-e néhány dekagramm hiányt konstatálni. Az egyik fűszerkereskedőnél megtörtént, hogy egy nagyobb zacskóban több kilogramm cukor volt, amelyből kisebb mennyiségben márt ki Ionescu megtalálta a felnyitott zacskót és mert nem volt meg a kívánt súly, jegyzőkönyvet vitt fel és feljelentést tett a kereskedő ellen. Egy másik esetben pedig az történt, hogy egy csomag, nem eladásra szánt, esztendő óta állott, bezáradt szárazborsót vétetett le a polcra, megmerte és miután súlyhiányt talált, feljelentést tett a kereskedő ellen. A pékeknél megméri a kenyeret és nem ismerve azt a szokást,

hogy súlyhiány esetén a pékek kevesebbet számitanak fel, ugyancsak megette a bíróságnál a feljelentést. Az aradi piacon, ahol a süteményárásítók árulnak, az egyik viszonzóárásító nem tudott ötven banit visszaadni a vevőnek, mert nem volt aprópénze, ezért az árásítót feljelentette s a bíróság a péket, aki pedig nem is tudott az esetről, büntette meg. A kávéházaknál kifogásolja a fekete-kávé mennyiségét és árát és mindenkit feljelent, zaklat és a bírósághoz citáltat. Nem tételeznek fel a hivatalfőnökökről ugyan rosszakaratot, azonban — a példák azt igazolják — a főnökök túlértékelt hatáskörét, amely — a küldöttség szerint — csupán a mérlegelés és súlyok felülvizsgálásából áll. Arra kéri tehát az érdekeltek a város vezetőségét, hogy védje meg a tulzott és felesleges molesztálások ellen a város kereskedőit és iparosait és interveníjon Ionescu hivatalfőnökénél vagy feletteseinél, hogy szüntesse meg ez irányú tevékenységét.

Angel István dr. polgármester megígérte, hogy töle telhetőleg intervenálni fog a kereskedők és iparosok érdekében. Egyben felszólította a küldöttséget, hogy a felsorolt panaszokat és kérést írásban adja be, mert ebben az esetben tüzesebben utánanézhet az ügynek. Azt nem ígérheti meg, hogy a főnököt meggátolhatja a felülvizsgálásban, ha ezt a jogát a miniszterium és a törvény biztosítja, csupán azt teheti, hogy méltányosságra kéri fel Arad kereskedőivel és iparosaival szemben.

Betörés Pecicár.

Kirosztották az állomás melletti kereskedést. Ellopták a tetteseket.

(Arad, január 28.) Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka az aradmegyei Pecica községben, az állomás közelében. A pályaudvar mellett van Aradon György vegyeskereskedése és azt látogatta meg két betörő. — Aradon a szóbanforgó estén mozgószínházban volt, amiről ugylátszik tudomást szereztek a betörők, mert ezt az időt használták ki tettük elkövetésére. Behatoltak az üzletbe, aztán alkulcs segítségével felnyitották a lakás ajtaját is. A szekrényekből egy csomó fehérneműt és 18.000 lej készpénzt vittek el, majd visszamentek az üzletbe, ahonnan élelmiszert s dohány-neműt loptak el.

Mikor Aradon hazajött a moziból, megdöbbenve vette észre a fosztogatást és azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely nyomban hozzálátott a rablók kézrekerítéséhez. A nyomozás sikerrel is járt, amennyiben ma reggelre már kézrekerültek a jómadarak Balaj János és Dina a Dömötör iparostanoncok személyében, akiknél megtalálták a lopott holmik nagyrésztét is. A pénzből már csak 8500 lej volt meg, mert a többit elköltötték ruhára és más dolgokra. Balaj és Dina beismerették tettüket és indokolásként azt hozták fel, hogy a lopott pénzzel Bucurestibe akar-

tak menni munkát keresni. A vallás során beismerték azt is, hogy néhány héttel ezelőtt ők loptak el Aradon kerékpárját, amit a kereskedő a postahivatal előtt hagyott. A kerékpárt eladták, az érte kapott pénzt pedig elulatták. Dina egyébként egy örízetlen pillanatban megugrott a csendőrségről, de csakhamar ráakadtak a község körül levő erdőségekre, ahová eibujdosott. A betörőket ma beszállították az aradi ügyvétség fogházába.

— A volt magyar tábori püspök sajtóperét. Budapestről jelentik: Ma tárgyalta a budapesti törvényszék Zadravetz püspöknek dr. Szabó László hírlapíró ellen indított sajtóperét, a Pesti Naplóban megjelent cikkek miatt, amelyeket Szabó a frankhamisítással kapcsolatban írt. Az első perben a becsületvédelmi törvénybe ütköző vétségért összesen 120 pengő büntetésre és 100 pengő erkölcsi kártérítésre és az ügyvédi költségek megtérítésére ítélték a hírlapíró. A második perben a törvényszék elrendelte a valódiság bizonyítását arravonatkozólag, hogy miképen folyt le a bécsi hírlapíró, Weiss Julián interjúja. Erre Zadravetz jogi képviselője kijelentette, hogy visszavonja a magánindítványt és kéri az eljárás megszüntetését, amit a törvényszék el is rendelt. A harmadik perben a törvényszék felmentette Szabót.

Megnyílt a magyar parlament.

Az új magyar képviselő- és felsőház első ülése. — Szombaton lesz az együttes ünnepélyes megnyitás.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyar törvényhozás két háza ma délelőtt ült össze először. Időrendi sorban először a képviselőház tartotta első ülését. A jobboldalon és a jobbközépen minden hely el volt foglalva, míg a balpártból és szociáldemokratákból csak igen kevesen jelentek meg. Karaffiáth Jenő, a múlt nemzetgyűlés volt háznapja a régi szokás szerint üdvözölte a képviselőket, immáron országgyűlési képviselőket, majd bejelentette, hogy az elnöki tisztet ideiglenesen a legmagasabb életkorú képviselő tölti be. Ezután felkérte gróf Apponyi Albertet a korelnöki szék elfoglalására. A felszólításra feszült csend támadt, a szemek Apponyi felé fordultak: mindenki várta a választ. Apponyi Albert gróf felállt helyén, — a balközépső első padsorának első székén — és a következőket mondotta:

— Az utolsó nemzetgyűlés megnyitói ülésein akkoriban kifejtettem erős közjogi aggodalmyaimat bizonyos dolgokkal szemben, melyek most is fennállanak s amelyek miatt a korelnöki tisztséget csak fenntartással fogadhatnám el. Nem tartom azonban ildomosnak, hogy ezeket az aggodalmyaimat én a korelnöki székéből mondjam el, miután nem a bizalom, hanem csupán a kétségbeesés az elnöki székben. Éppen ezért kérem a tisztségem alól való felmentésemet.

Apponyi szavai után Karaffiáthi háznapja Graeff Jenőt, Apponyi gróf után a legidősebb képviselőt kérte a korelnöki tisztség elfogadására. Graeff általános éljenzés közepette, el is foglalta az elnöki széket. Rövid beszédben üdvözölte a képviselőket, majd felkérte a legfiatalabbakat a korjegyzői tisztség betöltésére, mire Szepessy Géza, Fábán Béla, Jókai-István Miklós, Borbély-Maczkó Emil elfoglalták a korjegyzői székeket. A korelnök ezután felolvastatta a miniszterelnök átíratát, amelyben Bethlen bejelenti, hogy holnap déli 12 órakor lesz az országgyűlés ünnepélyes megnyitása, a parlament palotájának kupolacsarnokában. Előtte ünnepélyes istentiszteletek az egyes felekezetek templomaiban. Az átírat felolvasása után az elnök bezárta az ülést.

Utána, déli 12 órai kezdettel tartotta meg a főrendiház megnyitói ülését. Ez alkalommal nagy sürgés-forgás uralkodott a felsőház folyosóin. Az ülésen többek között megjelentek József királyi herceg, Glattfelder és Hannauer püspökök, Csanády altábornagy, Jankó Kocsárd. Az ősz Berczelly Jenő főrendet, a korelnököt, két felsőházi tag segítette az emelvényre, hogy elfoglalhassa elnöki székét. Szék foglalójában a korelnök azt mondotta:

— Hazafias, alkotmányos érzésem melegeivel köszöntöm azt a történelmi jelentőségű fordulatot, amellyel visszatérünk a kétkamrás rendszerhez. Adja Isten, hogy megvalósuljanak az új intézményhez fűzött remények.

A tetszéssel fogadott megnyitói után gróf Khuen-Héderváry Sándor korjegyző felolvasta Bethlen gróf miniszterelnök átíratát az országgyűlés holnapi ünnepélyes megnyitásáról, majd gróf Bethlen Pál korjegyző ismertette a megnyitási szerződési rendjét. Ezzel a felsőházi ülés is véget ért.

A felsőházi tagok ülés után értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak abban, hogy elnökké Wlassics bárót, alelnökké Széchenyi Bertalan grófot és Thaly Ferencet jelölik. Elhatározták, hogy az ország megcsönkítése felett érzett fájdalomuk kifejezésére a holnapi ünnepélyes megnyitáson fekete karszalagot viselnek. Hír szerint a képviselők ugyanígy határoztak. A miniszterelnök ma nyilatkozott az országgyűlés programjáról a Magyar Nemzetnek. A képviselőház először az adócsökkentésről szóló törvényjavaslatot tárgyalja le, majd utána a költségvetést. Közben néhány nemzetközi szerződést vesznek tárgyalás alá.

Az újságírók kérdésére elmondotta, hogy nem csepen szó arról, hogy Genfbe utazzon, római utazásáról pedig egészen semmi mondanivalóval.

Aradra hozzák a bucaresti-i ékszercsempészt.

Az aradi rendőrség távirati megkeresést küldött Bucarestibe Berger Elemérért.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az Aradi Közlöny mai száma részletesen hírt adott arról a nagyarányú ékszercsempészési ügyről, amelyet Berger Elemér ismertnevű bécsi ékszernagykereskedő követett el. Ezügyben még tegnap este — mint megírtuk — az az érdekes fordulat állott be, hogy a bucaresti-i rendőrség az aradi államrendőrség megkeresésére elfogta és őrizetbe vette a csalással és csempészéssel vádolt ékszerkereskedőt, akit egy kisebb szállóban ismert fel Stan Vranceanu komisszárius. Nyomban előállították és töredelmes vallomása során beismerte, hogy nem egy ízben csempészett be a curci-i határállomáson át nagymennyiségű arany és ezüst kidolgozott ékszereket, amelyeknek többségét márt az ország különböző városaiban értékesítette is. Ez annál is könnyebben sikerült Berger Elemérnek, mert az ország ékszerészei igen jól, sőt előnyösen ismerték őt, aki áruját mindig kedvező áron tudta eladni az ékszerészeknek és így most is egyszerű üzleti körülmények között az egész mennyiségen

tal. Apponyi állásfoglalására, amikor visszatartotta a képviselőház korelnöki tisztjét, kijelentette:

— Nem akarok külön foglalkozni Apponyi megállapításával. Erre vonatkozólag a felsőházi javaslat tárgyalásánál már kifejtettem nézetemet.

taladott. Az ékszerészek azonban a kedvező árcsökkentés dacára sem gyanakodhattak, mivel a vétel, illetve az eladások mindannyiszor a legszabályosabb keretben történtek és az ékszerek pontos román fémmel voltak ellátva. A fővárosi rendőrség most erőteljes nyomozást vezetett be azon ékszerészek lajstromának elkészítésére, akik vevői voltak a csempész Bergernek. Ellenben mindezideig megfeledeztek a vizsgálatot olyan irányban kitérjesztetni, hogy a minden bizonnyal hamisított fémmel készült vajjon hol és kik látták el az ékszereket. Az aradi rendőrség is, amely az első fényt vetítette a csempészésre, szorgalommal nyomoz tovább ezügyben s egyben táviratilag kérte a csempészkereskedő Aradra hozatalát, hogy Berger Elemér kihallgatásával a legnagyobb részletességgel kideríthesse a csempészés minden fázisát. A megkeresés alapján előreláthatólag rövidesen Aradra hozzák Berger Elemért, a csempész bécsi ékszerkereskedőt s akkor — úgy lehet — a nagyarányú csempészésnek újabb — eddig nem ismert — részletei is napvilágra kerülnek.

Utlevelet kapnak a nem-állampolgárok.

A genfi utlevélkonferencia nagyjelentőségű döntése.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Genfben táviratozzák: Az utlevélrendezés ügyében összeült államok konferenciáján, — amely tudvalevőleg január 14-én kezdődött Genfben — Romániát Stan Emanoil szigurancaigazgató képviselte, aki a Cuvantul Genfben időző munkatársának a konferencia eddigi határozatairól a következőket mondotta el:

— Az utlevélrendezés ügyében a konferencia mindeddig csakis alaki módosítások fellett határozott. Eszerint kimondották, hogy az utleveleken a jövőben az illető utlevéltulajdonos nemzetiségét is fel kell tüntetni. Érdekes határozata a konferenciának az, hogy a jövő-

ben azok számára is ki kell állítani utlevelet, akiknek az illető államban még nincs rendezve az állampolgárságuk, előbbi állampolgárságukról azonban már lemondottak. Ez a rendelkezés különösen Romániában fog nagyobb érdeklődést kiváltani, mert az állampolgárság rendezése alkalmával igen sokan maradtak ki az állampolgárok lajstromából s ezek számára — miután régi állampolgárságukat jogilag elvesztették, viszont azonban a román állampolgárságot még nem nyerték el — eddig nem adtak ki utlevelet. Egyébként pedig minden más rendelkezés a tavalyi megállapodások alapján továbbra is a régi marad.

Anglia békülni akar Kinával.

Hankauban tárgyalások indultak meg. — A kínai külügyminiszter angol hadüzenetet vár.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A londoni Daily Telegraph híradása szerint a hatalmak holnap azonos szövegű jegyzéket intéznek a kínai kormányhoz, amelyben hozzájárulnak a washingtoni vámpótlékok kivételéhez. Japan nem vesz részt ebben az akcióban. Ennek következtében a vámokat többé nem a tengerészeti hivatal hajtja be, hanem valamilyen különleges intézményt kell szervezni. A hankau angol tárgyalásokban, hír szerint jelentős fordulat állott be annak következtében, hogy az angol kormány az angol memorandum foglalt javaslatok kiegészítésére s a jóállás és bizottság kérdésére vonatkozólag konkrét javaslatokat terjesztett elő. Jól értesült angol körökben kijelentik, hogy biztató kilátások vannak Anglia kínai politikája sikerére, mielőtt az angol csapatok partraszállnak Kinában. Hivatalos körökben azt mondják, hogy a katonai előkészületek csak biztonsági óvintézkedések arra az esetre, ha a hankau tárgyalások meghiusulnak.

Az Indopacifique távirati iroda jelentése arról számol be, hogy Csang Csolin tábornok nem sokkal a kínai újév után a kínai köztársaság elnöke lesz. A Reuter-iroda sanghaji értesülése szerint 436 főnyi indiai gyarmati csapat megérkezett a városba és a löversenyteréren vert sátrat. A francia telep rendőrségét 2000 emberrel megerősítették. A kínai vizeken levő japán hajóraj megerősítésére négy japán romboló érkezett Sanghaiba. Szerdán ünneplik meg Kinában az újévet és attól félnek, hogy akkor zavargások lesznek, mert Kantonból bolsvista

ügynökök érkeztek meg. Az idegen negyedek körülzáró barrikádok elkészítésével rövidesen végeznek. A kantoni külügyminiszter egyébként ma kijelentette, hogy Nagybritánia csapatösszevonásai hadüzenetre vezethetnek Nagybritánia részéről és éppen ezért a jövőben történő sajnálatos incidensekért Angliának kell felelnie.

A washingtoni jelentések hírül adják, hogy a sanghaji idegenek megvédésére irányuló együttműködési felszólítások mély hallgatást eredményeztek elő az illetékes amerikai körökben. Az Unió még egyelőre nem akar határozottan fellépni, sem Kína mellett, sem ellene.

Rádiókönyvek - Rádiótolyóiratok

Sándor Fernandé, Arad, megyeházzal szemben.

— Országos védelmi intézkedések a spanyolnátha ellen. Bucarestből táviratozzák: Staicovici egészségügyi vezérigazgató ma egy memorandumot intézett a belügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy a belügyminiszter adjon ki rendeletet a rendőrhatalomnak, hogy a spanyoljárvány megakadályozása érdekében a legszigorúbban járjanak el azok ellen, akik bármilyen okból családtagjaik megbetegedését elhallgatják. Egyben arra is kérte a minisztert, hasson oda, hogy olyan területeken, ahol a járványos betegek elkülönített ápolása kórházak hiánya miatt nem lehetséges, bizonyos középületeket alakítsanak át ideiglenesen kórházzá. A memorandum egyébként megemlíti, hogy aggodalomra még nincs ok, de már most elejét kell venni a spanyolnátha terjedésének.

Művészet. Grozavescu pernyertes.

A második fórumon is megnyerte perét a bécsi Operaház ellen.

(Az Arad Közlöny bécsi tudósítójától.) Beszámoltunk arról a perről, amelyet Grozavescu Traján, az Aradon is jólismert opera-énekes, a bécsi Staatsoper ellen folytatott. Az opera megbizta a tenoristát, hogy tanulja be olaszul Tosca Cavaradossi szerepét, mivel Jeritza Mária csak úgy volt hajlandó a főszerepet eljátszani, ha minden szereplő olaszul énekel. Grozavescu olasz korrepetitort vett fel és éjjel-nappal tanulta szerepét, míg az előadás napján arról értesítette őt az opera igazgatója, hogy más játssza a szerepet. Erre beperelte az operát 30 millió osztrák koronára, egy esti fellépése és a korrepetitor díjazásáért. Az elsőfokú bíróság kimondotta, hogy Grozavescu korrekt, előkelő gondolkodásának lett áldozata, mert nem kötött külön írásbeli megállapodást az igazgatóval erre a szerepre vonatkozólag és ezzel az indokolással csupán a korrepetitornak járó egy millió koronát ítélte meg. Tegnap tartották meg felelőbizetést a másodikfokú tárgyalást, amelyen Grozavescu nem jelent meg, mivel a felesége beteg volt.

Grozavescu ügyvédje, Fürst Max dr. kijelentette, hogy az igazgató mindig a háttérbe szorította a különleges tehetségű énekest, sőt Schalk igazgató kategórikusan ki is mondta, hogy amíg ő az opera igazgatója, Grozavescu nem fog premieren énekelni. A tanú kihallgatásokra nem került a sor, miután a bíróság azonnal megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és egy esti fellépés honoráriumára, 9 millió osztrák korona megfizetésére ítélte az operát, ellenben a korrepetitor költségét nem ismerte el, mivel az énekes igénybevehette volna az operaháznál működő korrepetitorok egyikének segítségét. Grozavescu egyébként, a jövő héten Puccini posthumus operájában, Turandóban lép fel, majd február 15-től március 15-ig Berlinben vendégszerepel és onnan jön romániai turnéra.

* Az aradi színház műsora. Szombat: Eva operett. (B. bérlet.) Vasárnap délután 3 óra: Hajtvadászat, operett. Délután 6 és fél óra: Becstelenség. Este 8 és fél óra: Csókos asszony, operett. (Bérletszűnet.) Hétfő: Szomorúságának éneke, dráma. (Bemutató előadás. C. bérlet.) Kedd: Szomorúságának éneke, dráma. (A. bérlet.) Szerda délután 3 és fél óra: Vengerkák, dráma. (Mérsékelt helyárak.) Este 8 óra: Cirkuszhercegnő, operett. (Jubiláris előadás. B. bérlet.) Csütörtök: Drága kicsi buksi, operett. (Bemutató előadás. C. bérlet.) Péntek délután 4 óra: Peleskei notárius, vígjáték. (Ifjúsági előadás.) Este: Román előadás. Szombat: Drága kicsi buksi, operett. (A. bérlet.) Este 11 óra: Nagy farsangi kabaré.

* Bucuresti-i színművész felszázados jubileuma. Bucurestiből jelentik: A román színeszet nagy ünnepet ült. Paul Gusty, a hírneves drámai színész és kitűnő színműíró ma ünnepelte színpadrólépésének ötvenedik évfordulóját. A jubileum alkalmából a román színészek írók és művészek ma este nagy bankettet rendeztek a körülrajongott jubiléus tiszteletére, aki egyike volt azoknak, akik a román színpadokon a modern színjátszást meghonosították. Gusty ezelőtt 50 évvel, tizenhét éves korában mint színpadposztó került Pascal szintársulatához. Egy véletlen folytán a nagy román író, Caragiale fedezte fel a fiatal aktor rendkívüli színjátszóképeségét s Paul Gusty a következő években Caragiale szintársulatánál már Romeót és Hamlet-et játszotta. Azóta állandóan emelkedett Gusty magasán ivelő karrierje, de művészi munkásságát még akkor sem akarta abba hagyni, amikor évekkel ezelőtt az összes romániai színházak vezérigazgatójává akarta kinevezni a kormány.

* Szociológiai előadás a Kulturpalotában. Vasárnap, e hó 30-án délután 5 óra M. Bottez cluji egyetemi tanár „A népek számbeli és minőségbeli szaporodása” címen előadást tart a Kulturpalota nagytermében. Beléptidij nincs.

* Az aradi színházi iroda hírel. Két premier lesz a jövő héten az aradi színházban. Hétfőn Ossip Dymov szenzációs drámáját, az orosz színpadi irodalom egyik klasszikusává lett remekművét, a Szomorúságának énekesét mutatja be a színház elsőrangú szereposztásban.

Csütörtökön a Drága kicsi buksi című operettművészségnek lesz a premierje. A mindenütt nagy sikert aratott operett zeneszerzője Jean Gilbert, annyi sok remek operett komponistája. — A Cirkuszhercegnő jubilál a

jövő héten. A világhírű Kálmán-operett népszerűségére jellemző, hogy rövid idő alatt immár húszadszor van műsoron. Szerdán lesz a jubiléus előadás, amely ünnepélyes keretek közt fog lefolyni.

Megkezdődtek a román—olasz tárgyalások

Az olasz delegáció vezetőjének üdvözlő beszéde.

(Az Arad Közlöny római tudósítójától.) A Cíghi palotában tegnap tartotta első ülését az olasz-román kereskedelmi tárgyalások közös bizottsága. Suvich államtitkár megnyitó beszédében üdvözlötte a román delegációt, biztosítva azt az olaszok konziliáns szelleméről. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a

tárgyalások mindeket ország számára hasznos megállapodást fognak eredményezni. A román delegáció nevében Manolescu kijelentette, hogy ugyanilyen érzelmeiktől van áthatva és hangsúlyozta, hogy Románia új mezőgazdasági és ipari struktúrája új gazdasági politikát ír elő az országra nézve.

Kegyvesztett Habsburg-főhercegek.

A pesti fajvédő-újság szerint Zita excsászárnő akadályozta meg a fiatal József Ferenc főherceg házasságát az olasz király leányával. — Érdekes epizód az első királypuccs idejéből.

(Az Arad Közlöny budapesti tudósítójától.)

A magyar fajvédők lapja, az egykori Szózat, a mostani budapesti „Magyar Újság” a magyar királykérdés rejtelmével foglalkozó leleplezés-sorozatának legújabb cikkében hosszasan foglalkozik azzal, hogy néhai IV. Károly és Zita riválsukát látták József főhercegben, aki nem volt hajlandó a legitimista propaganda szolgálatába állni, noha a legitimisták minden lehető módon igyekeztek József főherceget megnyerni. Zita állítólag azt is megígérte volna neki, hogy a tervezett osztrák-cseh-magyar-délszláv monarchia helyreállítása után ő lesz a szövetséges magyar állam királya a négyes császárság keretén belül. József főherceg azonban hajthatatlan maradt, mire Zita excsászárnő bosszu-terveket kovácsolt. Erről a budapesti „Magyar Újság” most a következőket írja:

— A sikertelenség után következett a harag, majd a bosszu, amelyre Pranginsban (néhai IV. Károly és családjának első svájci tartózkodási helyén) nem nyílt még alkalom, de később módjában volt Zita exkirálynénak visszafizetni a szíveséget. A fiatal József Ferenc kir. herceg olaszországi útjában, a mely jóval mai házassága előtt egy jól ismert házassági tervvel az olasz király egyik leghájosabb leányával volt kapcsolatban, egészen bizonyos, hogy a pármal ház keze állott útjában a fiatal királyi herceg terveinek.

— József Ferenc királyi herceget szem-

ben a pranginsi udvar részéről erős elhidegülés mutatkozott ezután. Ebben az elhidegülésben osztozkodott vele Albrecht királyi herceg is. Abban az időben a magyar földön élő királyi hercegekben a pranginsi udvar már nem bízott.

— Érdekesnek tartjuk megemlíteni azt az epizódot — írja a budapesti Magyar Újság — amely 1921. húsvétján, az első királypuccs alkalmával folyt le. Károly exkirály — mint ismeretes — auton érkezett akkor Szombathelyről Budára. Az autóg, mely a királyt hozta, József királyi herceg palotája előtt ment el. A királyi herceg épen kint állott a palota erkélyén és egyszer csak azt vette észre, hogy a poros autóból egy törzstiszt ruhás férfi két kezével integet feléje. József királyi herceg, a tábornagy, akinek halvány sejtése sem volt arról, hogy IV. Károly exkirály Magyarországban tartózkodik s épen abban a pilanatban érkezett meg Budára, egy kissé meglepődött azon, hogy egy — bármilyen magasrangú — törzstiszt is egyszerűen felintegessen egy tábornagnak, bosszusan visszavonult az erkélyről, anélkül, hogy fogadta volna „az egyszerű” törzstiszt üdvözlését. Károly exkirály viszont célzatosságot látott ebben a dolgan és ennek eredményeképpen már Szombathelyre, ahová a király Horthy korinányzó meggyőző érvelése után visszautazott, József királyi herceg már nem kapott meghívást. A magyarországi rokonok ekkor teljesen kegyvesztettek lettek. IV. Károly exkirály előtt, fejezi be cikkét a pesti fajvédő újság.

Kik vezetik

az Erdélyi Bank és Takarékot.

Átmenetileg a Kereskedelmi Bank erdélyi fiókjai is folytatják működésüket.

(Arad, január 28.) Több ízben hírt adtunk már arról, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Erdélyben lévő fiókjai fokozatosan átalakulnak a cluji (kolozsvári) Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. fiókjaivá, amely részvénytársaság tudvalevően a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a bucuresti-i Banca Chrissoveloni érdekltsége. Január elsejétől kezdve már a Kereskedelmi Bank fiókjainak cégtáblája mellé csaknem mindenütt odakerül az Erdélyi Bank cégtáblája is. Érdekesnek tartjuk alább leközlölni, hogy a reorganizált Erdélyi Bank és Takarékpénztár vezetősége és fiókjainak tisztviselői kara kikből áll.

Az Erdélyi Bank és Takarékok elnöke, Jean Chrissoveloni nemrég elhalt. Alelnökök: Mihail Popovici volt miniszter, gróf Vass Béla nyugalmazott főispán, nagybirtokos és Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke. Igazgatótagok: Constantin Argetoianu volt miniszter, gróf Bethlen Béla, dr. Chorin Ferenc, Conrád Ottó, Czell Konrád, Drechsler Béla, volt államtitkár, Barbu Dimitrescu egyetemi tanár, Garoflid Constantin földművelésügyi miniszter, Lapedatu Ion képviselő Alexandru Misu szenátor, Emil Pantaci ügyvéd, dr. Papp József ny. főispán, P. I. Vassalopol a Banca Chrissoveloni adminisztrátor deleguée, C. O. Vassalopol, a Chrissoveloni Bank vezérigazgatója. A végrehajtóbizottság a következőkből áll: dr. Chorin Ferenc, Conrád Ottó, P. I. Vassalopol és P. O. Vassalopol. Központi igazgatótagok: Anton O. Vassalopol, a Banca Chrissoveloni Takarékok igazgatója, aki az Erdélyi Bank és

Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója, Hargitay Bertalan ügyvezető igazgató, Friedländer Brunó ügyvezető igazgató, Ungurean Béla, a devizaosztály főnöke, Vikol Kálnána igazgató, Brecher Zsigmond, Gal Endre és Szabó Márton cégjegyző.

A bankfiókok vezetői: Brassó: Hollósi Andor igazgató és Groschek Móric cégjegyző. Oradea-mare: Szöke Sándor igazgató, dr. Friedländer Sándor cégjegyző. Arad: Lázár Dénes igazgató-helyettes, Neumann Miksa cégjegyző. Marosvásárhely: Szebenyi Mihály igazgató-helyettes, dr. Szentpétery Odön és Kasavitz Jakab cégjegyző. Csikszereida: dr. Cseh Sándor megbízott, Sibiu: Engelhardt Sándor igazgató-helyettes, Fáber Antal cégjegyző. Torda: Fejér József kereskedelmi megbízott, Marosújvár: Moldovány György kereskedelmi megbízott. Szászrégen: Holitska György kereskedelmi megbízott.

— Eltűnt egy könyvrégiség az oradeai könyvtárból. Oradea-Mareről jelentik: Néhány nappal ezelőtt az oradea-marei (Nagyvárad) városi könyvtárban egy nagyértékű könyvrégiség eltűnésére jöttek rá. A könyvtár egyik féltve őrzött régisége, az 1665-ben Nürnbergben nyomott „Ortelius Redivivus”, amelyből tudvalevőleg az egész világon már csak hat példány van, legutóbb titokzatos módon eltűnt a könyvtárból. A ritka példányt Oradea-Mare városa ezelőtt százhuszonhat esztendővel 100 arany forintért vásárolta meg s azóta egy külön ládában őrizték. A megejtett vizsgálat során az a feltevés merült fel, hogy a könyvtár volt kzeelője, Lakos László, aki évekkel ezelőtt elhalt, valakinek kikölcönözhetette a régi könyvet, amelyet aztán a kölcsönvevő nem szolgáltatott vissza

Lopással vádolják Karintia tartományfőnökét

Új szenzációs panama-botrány Ausztriában. — Épületes történet az összeomlás napjaiból, amikor Karintiát jugoszláv és olasz csapatok tartották megszállva.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az Amerikába szökött sikkasztó pénzügyminiszter, a wöllersdorfi panamisták és vagy egyéb száz kisebb-nagyobb piszkos ügy után, Ausztriának ismét egy nagy panama-botránya van. Az ügy középpontjában Karintia tartományfőnöke, Schumy Vince áll.

Az összeomlás utáni viharos időben Karintiát olasz és jugoszláv csapatok szállták meg. Abban az időben az élelmiszer-hiány igen nagy volt és ezért néhány olasz tiszt vagonszámba szállította a maccaronit Karintiába. Schumy tartományfőnök az olasz tisztekkel szerződést kötött, és cserében fát szállított az olasz hadseregnek. A megszállás megszűnése után azonban kiderült, hogy Schumy összejátszott az olasz tisztekkel és óriási összegeket vágott zsebre jutalék gyanánt.

Kiderült, hogy Schumy 300 vagon fa árát tartotta meg magának. Ezenkívül az üzletben résztvevő egyik olasz tiszt 937.000 lírát követelt tőle. — Az államügyészség már három év előtt megindította a bűnvádi eljárást Schumy ellen, azonban azóta semmi sem történt és Schumy továbbra is Karintia élén áll tartományfőnöki minőségben. A panamázó tartományfőnök ügye eddig a hatóságok jóvoltából nem került nyilvánosságra, most azonban az az olasz tiszt, akit Schumy szintén megkárosított, nyílt levelet tett közé egy Klagenfurti lapban és ebben leplezte a tartományfőnök üzletemit és tolvajnak, sikkasztónak nevezte Schumyt.

Valószínű, hogy a nyílt levél következtében az államügyészség most már kénytelen lesz az eljárást befejezni és a tartományfőnököt vád alá helyezni. Természetes, hogy az ilyen politikai következményei is lesznek. Schumy kénytelen lesz állásából távozni és a szociáldemokraták ezt az újabb botrányt ismét igyekezni fognak a keresztényszocialisták ellen kihasználni.

Letartóztatták Harmath Imrét.

Budapest legnépszerűbb kabarédalszerzője hitelezési csalás miatt börtönbe került. — Végzetes szerelem vitte a züllés útjára.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Szenzációs letartóztatást eszközölt ma délen a budapesti főkapitányság, amely Harmath Imrét, a népszerű kabarédalok szerzőjét, többrendbeli hitelezési csalás és sikkasztás bűntettéért letartóztatta. A szenzációs ügy előzményei az alábbiak:

Harmath Imre néhány évvel ezelőtt, még a legrendezettebb viszonyok között boldog családi életet élt. Amikor felesége elvált tőle, elkésredésében kártyázni kezdett és csakhamar nagy adósságokat csinált. Másfél évvel ezelőtt végzetes szerelemre gyulladt Szokolay Olly ismert táncosnő iránt, akire nagy összegeket költött. Mindenfelét összevásárolt a táncosnőnek, ékszerektől és ruháktól kezdve, azonban semmit sem fizetett ki. A kereskedők több ízben próbálták követelésüket behajtani, mikor azonban látták, hogy ez semmiképpen sem sikerül, feljelentették. A rendőrségen két napi haladékot adtak Harmath Imrének ügyei rendezésére és ő meg is próbálta a szükséges pénzt felhajtani, de nem sikerült, mire azután ma reggel, a két nap lejártával, a detektívek bevitték a főkapitányságra. A rendőrtisztviselőnek kihallgatása alkalmával csak ennyit mondott rezignáltan a neves magyar szerző:

— Semmiről sem tudok pontosan elszámolni, nem tartom magamat embernek sem.

Ma délután átszállították a Markó-uccai fogházba.

bet)ad.g.pJpy címén-ez.N cmfw cmf mf — Mussolini elindítja „tengeri nyilait”. Rómából jelentik: Még novemberben közölte Mussolini a nyilvánossággal, hogy új olasz tengeri hadsereggel kísérleteznek, amely az óceánjárók sebességét annyira fogja javítani, hogy

Newyorkból Hamburgba négy nap alatt lehet majd elérni. A lapok most ismertetik ezt az új szerkezetű hajót, amelyet hivatalosan tengeri nyilnak neveznek. Az újfajta vízi járóművelő talalója Domeo mérnök, kicsi motorokat alkalmaz és a hajócsavarokat a hajó alatti, a hajó közepén, ferdén helyezi el. A naszád óránként

42 mérföldnyi sebességet ér el. Két gőzös épült most, az egyik Genuában az Ansaldo-gyárban, a másik Monfalconban. Az előlátrási költségek egy hajónál nem haladják túl a 200 millió lírát. A gőzösök kiaknázását konzorcium veszi a kezébe, amely valamennyi olasz hajózási vállalat közreműködésével alakul meg.

A Mult köszöntötte Angel István dr.-t.

Aradváros egykori főtisztviselői küldöttségben üdvözölték az új polgármestert.

(Arad, január 28.) Megkezdődött ma délelőtt Angel István dr. polgármester hivatalában. Aradváros egykori vezetői jöttek fel a város házára, hogy üdvözöljék az új polgármestert, egykori kollégájukat, aki velük együtt töltött évtizedeket egy sorban a torony alatt, a város érdekében munkálkodva, fáradozva. A küldöttség élén Variassy Lajos és Lőcs Rezső volt polgármesterek álltak és tagjai: Kádás Kálmán nyugalmazott főjegyző, Csiky Károly tanácsos, Reichner Károly főjegyző, Nachtnébel és Herrling főmérnök, S. Schauer Ádám városi kamarás, Murágy Károly voltak. A Mult eljött köszönteni a polgármestert.

A küldöttség nevében Variassy Lajos nyugalmazott polgármester mondott közvetlen üdvözlő beszédet, amelyben örömet fejezte ki, mert olyan férfiu jutott a polgármesteri székbe, aki közülük való. Meg van arról győződve, hogy Angel dr. be is váltja kitűzött céljait, valósággá varázsolja programjainak

pontjait, amellyel Aradot nagygyá, hatalmasra fejleszti. A kartársak üdvözlése láthatóan meghatotta Angel István dr. polgármestert, aki mélyen megilletődve válaszolt az üdvözlő beszédre. Kijelentette, végzetlen örömmel fogadja régi kollégáit, akikkel együtt évtizedeken keresztül szolgálta a közt és akiknek iskolájában szerezte közigazgatási tudását. Isten után ennek a tudásnak köszönheti azt, hogy most Arad polgármesteri székét foglalta el. Köszönetet mond az üdvözlésért és igéri, hogy minden erejével azon lesz, hogy Aradot előre vigye és nagygyá, széppé, virágzóvá tegye. Ezután kedélyes magánbeszélgetés indult meg a küldöttség tagjai és a polgármester között, akik érdekes, kedves régi emlékeket idéztek fel a Multból. Az előszóiban kihallgatásra várakozók tömege azonban csakhamar — kénytelen-kelletlen — végét szakította a kedves beszélgetésnek és újabb, kölcsönös meleg üdvözlések után a küldöttség távozott Angel polgármester hivatalából.

Az orosz szovjet indiszkrétciót követelt el.

Nyilvánosságra került egy titkos francia jegyzék, amely Besszarábiára vonatkozik.

(Az Aradi Közlöny párizsi tudósítójától.) A francia sajtó ma egyöntetűen elítéli a szovjetkormány ama cselekedét, hogy a Besszarábia kérdésében közel másfél esztendővel ezelőtt Moszkvába küldött francia kormányjegyzéket most nyilvánosságra hozta. A „Le Temps” felhaborodással tárgyalja a szovjetkormány eljárását és azt a francia-orosz barátság felborításának tekinti. A lap megemlíti, hogy az akkor titkos jegyzéket a szovjetnek már

csak azért sem lett volna szabad nyilvánosságra hozni, mert Briand már régebben közölte az orosz követtel, hogy mindhárom állam érdekében rövidesen létre kell hoznia a francia-román megegyezést s annak idején ez ellen a szovjetnek semminemű kifogása nem volt, sőt még előmozdítani is igyekezett azt. A francia sajtó különben egyöntetűen megállapítja, hogy a szovjet eljárása a diplomáciában némi hanyodalmat idézett elő, s mindenesetre rossz vert szült a szovjet iránt.

Egyhavi fogház — ártatlanul.

Szatmári kereskedő furesa kalandja Aradon. — Kártérítési kereset egy aradi bodegás ellen.

(Arad, január 28.) Humoros, de az eset szenvedő hősére csöppet sem kellemes történet esett meg nemrégiben Aradon, amelynek végakkordja ma játszódott le. Egy Katz Dávid nevű szatmári kereskedő még a multkoriban Aradra jött, hogy az itt szolgáló katonaiakat meglátogassa. Az uccán kőborolva, Katz megéhezett és bement az egyik aradi bodegába, hogy egy darab kenyert és valami harapni valóat vásároljon. Mig a bodegás a kenyeret mérte, betoppán az üzletbe három zordon ember.

— Detektívek vagyunk és csempészett selymet keresünk — mondották.

Pár percnyi keresés után találtak is a bodegában egy nagy csomó selymet.

— Kié ez a selyem? — Kérdezték szigorúan a bodegást.

— Kié lehetne másé, mint ezé az uré! — mondotta a bodegás és a zordonokat Katz Dávidra mutatott.

Katz a meglepetés közepére sem tudott jutni. A bodegás felhasználta a szatmári kereskedő zavarát és azt a kedvező pillanatot, míg a detektívek figyelme a bodegára volt fordított s Katz fülébe sugta:

— Adjon nekik száz lejt, engem megment vele és én meghátalom, háromszorosan visszafizetem.

Katz meglepetésében csakugyan engedelmessé vált. Kivett száz lejt és azt mordta a detektíveknek.

— Nézzék, ne bántsanak, adják el ezt a kis pénzt és ne csináljanak lármát.

A detektívek erre letették Katzot, felvittek az aradi ügyészségre, ahol megbeszélte

és címén letartóztatták. A tárgyaláson a törvényszék egy hónapra fogházra ítélte, amit annak rendje és módja szerint ki is töltött. A vámbíró ezenfelül még csekély 780 ezer lej bírságot rótt rá a csempészett selyemért.

Ma aztán érdekes levél érkezett az aradi bodegáshoz. Katz kiszabadulva a fogházból, hazament Szatmárra, ott ügyvédet fogadott, aki ma felszólította az aradi bodegást, hogy térítse meg ügyele elvesztett 30 napi munkaidéjét és a költségeit. A 780 ezer lej nem igazolja Katzot, aki szegény ember és nincs rajta mit behajtani, de nem akarja annyiban hagyni, hogy egy hónapig az aradi törvényszék lakója volt a bodegás miatt — ártatlanul.

Keresse fel a „Bodega Patria”-t,
ahol egyszerűen mulathat.
Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca.) Reggel 3-ig nyitva

Mulatság.

— Nagy baba-karnevál lesz 30-án, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel a Központban.

— Gyermekek! Kérjétek meg szüleiteket, hogy hozzanak el 30-án a Központban rendezendő gyermek-báira, amely d. u. 4 órakor veszi kezdetét.

— Aviva Barissia műsoros táncestélye február 19-én a Krispin-teremben.

— Az aradi nyomdászok február hó 27-én a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel és tánccal egybekötött teacestélyt rendeznek a Cutenberg-dallór közreműködésével.

H I R E K.

Felszabadulnak a lakások.

Két, illetve egy év az átmeneti idő. Módosítják az új lakbérleti javaslatot.

Az igazságügyi miniszteriumban tegnap este ülést tartott a parlament jogügyi bizottsága. Cudalbu igazságügyi miniszter elnöke alatt, aki ismertette új lakbérleti törvényjavaslatát. A lapok szerint a javaslat kedvező a háztulajdonosokra, felemeli a házbéreket és kimondja a szabad lakásforgalmat a tisztviselők számára két évi, a többi kategóriák részére pedig egy évi átmeneti idővel. A miniszter kifejtette a törvényjavaslat általános elveit és hangsúlyozta, hogy nem ragaszkodik előző tervezetéhez és kérte a bizottság tagjait, közöljék észrevételeiket. A miniszter beszédét hosszabb vita követte, amelynek során a bizottság tagjainak többsége — úgy látszik — magáévá tette Jonescu képviselő indítványát, aki néhány szakaszos rövid törvényjavaslatot kíván, kivételek statutuálása nélkül. A bizottság tovább folytatja a tanulmányozását.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet közlése szerint az időben egyelőre változás nem várható. Egy-két nap múlva enyhülés és csapadékhajlam valószínű.

— **Kihallgatások Mária királynénál.** Bucarestből jelentik: Mária királyné ma kihallgatáson fogadta Garoflid földművelésügyi minisztert. Utána Popovici Mihály volt miniszter jelent meg a királyné előtt.

— **Elena hercegnő visszatérése.** Bucarestből jelentik: Elena hercegnő ma Florencbe utazott, ahonnan egy hét múlva tér vissza az országba. Mihály trónörökös Rapallóban tartózkodik.

— **Megérkezett a király kezelőorvosa.** Bucarestből jelentik: Sluzy belga radiológus, aki magával hozta a király kezeléséhez szükséges rádiumot, tegnap este Severeanu dr. kíséretében a fővárosba érkezett. A professzor a Palace Athenée-szállodában szállt meg és ma reggel konzíliumot tartott az udvari orvosokkal.

— **Az apostoli kormányzó Gyertyámoson.** Pacha Agoston püspöki kormányzó Willjung Mihály kíséretében ma délután Gyertyámosra utazott, ahol ünnepélyes keretek között fejezi be Feichtner és Oberdörfer bécsi redemptorista páterek misszióját. A misszió igen szép eredménnyel végződött, amennyiben 700 katolikus hívő gyónt és áldozott meg.

— **Színészek Arad polgármesterénél.** Tegnap este megjelent Angel István dr. polgármesternél az aradi színtársulat küldöttsége. Szendrey Mihály színigazgató vezetésével és üdvözlétét tolmácsolta a polgármesternek kinevezése alkalmából. Angel István dr. megköszönte az üdvözlést és biztosította a színtársulatot, hogy továbbra is jóakarattal kezeli a magyar színházi kultúra kérdéseit.

— **Latin sajtókongresszus.** Bucarestből jelentik: A latin sajtó legközelebbi nemzetközi konferenciája szeptemberben lesz Bucarestben.

— **Befejeződött a vizsgálat a bukott aradi bórkereskedő ellen.** Radu Pascu vizsgálóbíró a mai napon befejezte a vizsgálatot Hajós László vagyonbukott aradi bórkereskedő ügyében. Az ügy iratait még a mai nap folyamán az ügyészségre tették át a vádirat elkészítése végett. Hajós László védője utján különben ismételtén kérvényt adott be szabadlábrahelyezése érdekében. A kérelem felett néhány napon belül dönt az ügyészség.

— **Elült a harc egy magyar egyetemi tanár körül.** Budapestről jelentik: Az egyetemi tanács delegáltjai hosszas megbeszélést tartottak tegnap Klebelsberg kultuszminiszterrel, amelynek végzetével visszavonták tiltakozásukat, amelyeket Ádám Lajos tanár kinevezésével szemben beadtak.

— **Elfogtak egy budapesti betörőbandát.** Budapestről jelentik: Jelentették néhány nappal ezelőtt, hogy Tószegi Emil vezérigazgató budapesti villájába betörték és onnan körülbelül félmilliárd értékű holmit vittek el. A rendőrség egy bizalmas feljelentés alapján ma letartóztatta a betörés tetteseit Schwarzcz Sándor, Linzer Manó és Keserü János többszörösen büntetett betörők személyében. Az orgazdákat: Freund Simon és Krausz Simon szintén előállították.

Árvízsegélyező bizottság Aradon.

Az árvíz- és tüzkárosultak segélyezésére alakult egyesület aradi bizottságának tagjai.

(Arad, január 28.) Ma délután öt órakor alakították meg az árvíz- és tüzkárosultakat felségélyező egyesület aradvárosi albizottságát. A városi bizottság elnöke: Gergely pilspök, elnöke: Angel István dr. polgármester, vezértitkára: Stefanut Sabin, alelnökei: báró Popp Aurelián és dr. Iancu Cornél, titkárai: Bogdan Tutu és dr. Stoinescu Sándor, pénztárnokai: dr. Borneas Gyuláné, ellenőrei: Tatu Jánosné és dr. Lucia Cornél lettek. A nagybizottság tagjai: báró Neuman Alfrédné, dr. Marcus Mihályné, dr. Marsieu Iustinné, dr. Barbara Severné, dr. Pascuti Silviusné, Faragó Rezsőné, dr. Baross Lajosné, Vigyázó Lászlóné, Petrescu Miklósné, Papp Illésné.

— **Az aradi városi gépjárművek költségvetése.** Ma délután folytatták az aradi városházán a költségvetés tárgyalását. Megállapították a gépjárművek költségvetését, amelynek összege a múltévi 36 millió lej helyett 38 millió lej lesz.

— **Az aradi Vörös-Kereszt-egylet közgyűlése.** Az Országos Nemzeti Vörös Kereszt Egylet aradi fiókjá február hó 2-án, délután 5 órai kezdettel, a városháza nagytermében tartja meg dr. Botis Tivadarné elnökletével ez évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Beszámoló a fiókegylet elmúlt évi működéséről. 2. Évi zárszámadás hitelesítése és a felügyelőbizottság felmentése. 3. Új vezetőség megválasztása és 4. Esetleges indítványok. Határozatképtelenség esetében a közgyűlést a következő hét szerdáján tartják meg.

Gondos férj.

Galgenstrick érdeklődik a krematóriumban, hogy miként történik a halottégetés? Megmagyarázzák neki az eljárást.

— *No és asszonyokat is elégetnek?* — *kéri.*

— *Igen. Talán van Önnek valakije.*

— *Hogyne. A feleségemet szeretném elégettetni.*

— *Rendben van. Tessék csak haza menni és ide küldeni a tetemet.*

Galgenstrick kérdőleg néz a krematórium emberére és flegmátikusán feleli:

— *Miért menjek haza? Itt van ő is, lenn vár a kapuban...*

— **Főpapok uccái Aradon.** Lapunk legutóbbi számában „Főpapok uccái Aradon” cím alatt érdekes ötlet látott napvilágot, amelyre ma a következő levelet kaptuk: „Mélyen tisztelt szerkesztőség! Az Aradi Közlöny „Főpapok uccái Aradon” c. cikkére szeretnék néhány rövid megjegyzést tenni és kérem, hogy annak helyt adni szíveskedjék. Páris Lajos urnak nagyon igaza van. Arad tartozik azzal Lakatos Ottónak és Papp I. Jánosnak, hogy uccát nevezzen el róluk, de nem a Páris ur által ajánlott zuguccákat, hanem olyanokat, amelyek méltóak Lakatos Ottó és Papp I. János nevéhez és egyéniségéhez. Azt hiszem, hogy Lakatos és Papp I. János megérdemelnek olyan uccát, mint Kalvin, Radu, Saguna, vagy akár Luther neve. Hiszem, hogy a város vezetősége rövidesen foglalkozik majd ezzel a dologgal és elnevez egy uccát Lakatos Ottóról és Papp I. Jánosról, még pedig olyan uccákat, amelyek méltók ezekhez, mert egyébként csak megcsúfolás lenne az uccakeresztelés. Erre pedig igazán nincs szüksége senkinek, legkevésbé Lakatos Ottónak vagy Papp I. Jánosnak. — Egy olvasó.”

— **Titokatos ember fogott az aradi rendőrség.** Az aradi államrendőrség ma jó fogást csinált. Elfogott egy gyanús alakot, akinek minden valószínűség szerint számos büntetést terheli a lelkét. A letartóztatottal egész sereg igazolóírást találtak, amelyek majdnem mind különböző névre szólnak és ebből következtethető, hogy nagystílű gonosztevő került a rendőrség kezére. A titokatos férfi kihallgatása alkalmával magát Baumannak, váradai illetőségűnek nevezte, előadásában azonban többször ellentmondásba keveredett. Az aradi államrendőrség most az irányban nyomoz, hogy kiderítse a rejtélyes alak pontos kilétét, valamint megállapítsa, milyen büntetéseket követett el ez az állítólagos Baumann. Ma már táviratot küldtek az oradea-marei rendőrséghez annak meg-

Teodorescu Constantinné, Manole tanárné, Crisan Ascaniáné, Muresan Jánosné, dr. Lucia Cornélné, Ádám Györgyné, Dante German dr.-né, dr. Ispravnic Severné, Ispravnic Györgyné, Laczay Endréné, Spitz Tivadarné, dr. Marcovici Vincéné, dr. Grozda Jánosné, Prodan tábornok, Boneu Vasul prefektus, dr. Botis Tivadar, báró Andrányi Lajos, dr. Tamásdán Livius, dr. Pop Tivadar, Papp Illés, dr. Botoc Elek és Striegl József lettek. A nagybizottság megválasztása után megalkotották az ötös bizottságot, amely az ügyek vezetésével van megbízva. Az ötös bizottság tagjai: báró Neuman Alfrédné, Vigyázó Lászlóné, dr. Pascuti Silviusné, dr. Marcovici Vince és Crisan Ascaniu lettek.

állapítására, vajjon Baumann valóban nagyváradi illetőségű és nem körözi-e őt az oradea-marei rendőrség.

— **Halálozások.** Tomastyk János nyug. pénzügyi főtanácsos neje szül. Hamar Gizella, folyó évi január hó 28-án elhunyt. Temetése e hó 30-án, vasárnap délután fél 3 órakor lesz a Strada Oituz (Illés-u.) 40. számú gyászházból.

Dobrossy Károly nyug. Acsev főkalauz hosszabb szenvedés után 67 éves korában Szolnokon elhunyt. Temetése f. hó 27-én volt nagy részvét mellett. Dobrossy halálát feleségén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Ellélt gyujtogatók.** Még 1920. telén történt, hogy ismeretlen tettesek felgyújtották Issekutz Sándor voivodeni földbirtokos csürét. A tűz 150.000 lej kárt okozott. A csendőri vizsgálatnak nem sikerült kinyomozni a gyujtogatókat, míg 1924. nyarán egy korcsmai mulatozás közben Horga Péter földműves elszálta magát és így a csendőrségnek tudomására jutott, hogy Horga Péter, Gracian Luca, Ádám Pál, Batrina János és Luca Mihály voltak a gyujtogatók, akiket nyomban le is tartóztattak. Az ügyben ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék. Horga Péter beismerte, Gracian Luca, Batrina János és Ádám Pál ellenben tagadták bűnösségüket. Horga elmondta, hogy a tűz bosszu műve volt s erre Luca Mihály bűntotta fel őket. Ez azonban a tanukihallgatások során nem igazolódott be s ezért a törvényszék Luca Mihályt és Batrina Jánost felmentette, míg Horga Pétert 3 havi, Gracian Lucat és Ádám Pált 6-6 havi fogsázbüntetésre ítélte.

— **Eltemették a magyar írók mecénását.** Budapestről jelentik: A kerepesi-uti temetőben tegnap délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra Baumgarten Ferencet, aki tudvalevően egész vagyonát a magyar írókra hagyta. Természetes, hogy az örökhatály méltó kísérettel indult utolsó útjára. Ott voltak a koporsó körül a magyar irodalom jelesei: Gellért Oszkár, Babits Mihály és Schöpfung Aladar, de ott volt a kultuszminisztérium képviselőiben Kupcsay Felician osztaletanácsos is. A gyászszertartást Kirchknopf Ferenc ev. esperes lelkész végezte. A végrendeletet még nem hozták nyilvánosságra, mert a végrendelet végrehajtók: Babits Mihály író és dr. Basch Lóránd ügyvéd úgy döntöttek, hogy a végrendeletet csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha az alapítólevél elkészült. Baumgarten hagyatéka lehetővé teszi, hogy évente körülbelül 100.000 pengőt osszanak ki azok között az írók között, akiket a végrendelet végrehajtói kiválasztanak.

Az aradi
APOLLO és URANIA
színházakban
vasárnap délelőtt
11 órakor

5., 10. — és 15. — lejes helyekkel

NAGY MATINE

— **Undei Károly meghalt.** Bécsből jelentik: Undei Károly tanár, az annak idején széles körben ismert, jónevű bécsi énekes, a híres humoros Undei-kvartett megteremtője, meghalt. Undeit, aki elmúlt 80 éves, annak idején Ferenc József udvarában is nagyon szerették és Rudolf trónörökösnek bizalmas embere volt.

— **Tartalékos tisztek újból kérhetik a román hadseregbe való felvételüket.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ezuttal ismételt felhívja mindazokat, akik a volt osztrák-magyar hadseregben tiszti rangot nyertek, hogy a román hadseregbe való felvételüket a legrövidebb időn belül a hadügyminisztérium útján kérvényezzék. Rangfokozatuk elismerése végett a kérvényben a következő okmányokat kell mellékelni: kinevezési okmány, vagy bármely hivatalos irat, amelyből kitűnik, hogy az illető milyen rangban szolgált, születési bizonyítvány, iskolai végzettség bizonyítvány, állampolgárság igazolása, annak igazolása, hogy 1918 nov. 1-től milyen elhelyezkedése volt, eddigi állampolgárságáról történő lemondásának okmánya, helyörs. orvosi bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, állami alsófokú iskola igazolása, hogy a román nyelvet úgy írásban, mint olvasásban bírja, személyi lap, amely a következő adatokat tartalmazza: vezeték- és keresztnév, rangfokozat, ezredszám, születési év, román állampolgársága elnyerésének ideje, vallás, nemzetiség, nyelvtudás, elvégzett iskolák feltüntetése bevonulása előtt és után, családi állapota, gyermekek száma, polgári foglalkozása, bevonulásának napja és katonáskodásban eltöltött idő, a román hadseregbe történt besorozásának ideje, a hadseregben részvett különös kiképzése, annak leírása, hogy a bevonulásától milyen beosztásban teljesített szolgálatot a leszerelés időpontjáig, román, valamint idegen kitüntetések megjelölése, katonai illetve polgári büntetlenségi bizonyítvány, teljes lakcim és sajátkezű aláírása. A tiszti rangfokozat elnyerésére irányuló kérvényeket a Cercul de Recrutare (Hadkiegészítőparancsnokság) útján a hadügyminiszterhez kell benyújtani.

— **Megverték egy aradi iskolásleányt.** Ma dr. Nagy Sándor aradi ügyvédnél megjelent Kurucz Gábor, az aradi közúti kisvasút mozdonyvezetője és megbízta az ügyvédet, tegyen bünyádi feljelentést az aradi női ipariskola egyik tanárnője ellen könnyű testisértés címén. Kurucz Gábor előadta, hogy Jolán nevű leányát, aki a női ipariskola tanulója, az iskola egyik tanárnője oly súlyosan inzultálta, hogy a 14 éves leány rosszul lett, csak egyik társnője, Marinkás Margit segítségével tudott hazamenni konflison Mária-ucca 14. számú lakására. Kurucz egyben átadta a leány sérüléséről felvett orvosi látleletet amelyet dr. Biksz Mór állított ki. Az apa, aki szerint a tanárnő a kisleányt annak gyengébben sikerült rajza miatt verte meg, egyben közölte az ügyvéddel, hogy az aradi tanfelügyelőségen is jelentést tesz a tanárnő ellen.

— **Fürst Jenőné tánciskolájában a szokásos heti vendégóra ma, szombat este helyett szerdán este lesz.**

— **Katholikus egyházközségi adó.** Az 1927. évben fizetendő róm. kath. egyházközségi adóra vonatkozó kivetési munkálatok az adókivetőbizottság által befejeztetvén, a kivetés 1927. évi február hó 1-étől 15-éig délelőtt 9-től 12 óráig az egyházközség irodahelyiségében, Str. Ioan Calvin 22. (Kálmán János-u.) közszemlére tétetik azzal, hogy azt az egyházközség tagjai megtekinthetik s arra észrevételeiket szóval vagy írásban megtehetik. Arad, 1927. január hó. Róm. kath. egyházközség előljárósága.

Éjszakai tűzveszedelem Aradon.

A Kardos-művek egyik műhőve ma éjjel kigyulladt és csak a szélcsendeidőn, meg a tűzoltók munkáján mult, hogy robbanás nem történt a telepen

(Arad, január 28.) Nagyobb tűz pusztított ma éjszaka Aradon. A Str. A. Muresanu (Nádor-uccában) járókelők 10 óra felé észrevették, hogy az 1-es számú ház udvarából hatalmas füstfelhők tödulnak az ég felé. Felhívták az ott posztoló rendőr figyelmét erre a körülményre és csakhamar kiderült, hogy a házban levő Kardos-művek Muszka-féle kocsigyártó műhelye ég. A járókelők közül néhány bátor fiatalember, Gantner Mátyás, Zsiray János, Blázy Mátyás, Heim József, Kovács sóffór, Pál és Nicora berohantak az égő műhelybe és saját testi épségük kockáztatásával kimentettek egy épen ma elkészült új kocsit és kocsirészeket. Épen ideje volt, mert néhány pillanat alatt a száraz fából épült műhely hatalmas lángolva égett. Ekkorra már alarmirozták a tűzoltóságot, rendőrséget és térparancsnokságot. A térparancsnokság részéről Bulzan

törzsmester jelent meg egy szakasz katonával, hogy a tűzoltók és rendőrök segítségével lehessen. A rendőrség részéről Giorgio Roma rendőrkapitány jelent meg a tűznél. Szerencsére épen ma éjszaka nem volt nagyobb szél és így a közelben levő házak elkerülték a tűzveszedelmet. Különösen attól féltek, hogy lángok a szomszéd épületekre is átcsapnak és az épületben levő garázs is lángba borul és az ott felhalmozott benzín felrobban. Kiszámíthatatlan veszedelem keletkezett volna ebben az esetben, amelynek bekövetkezését azonban az energikus oltási munka megakadályozott.

A tűzoltók, rendőrök és katonák dicséretesen dolgoztak. Ejjékkor, amikor ezeket a sorokat írjuk, még ég a műhely, de a veszedelem már lokalizálva van és valószínű, hogy rövidesen eloltják. A tűz keletkezésének oka ezideig még ismeretlen, azt a holnap tartandó tűzvizsgálat fogja kidőriteni.

Háborúra készül Franciaország.

5 milliárd frank új háborús beruházásokra.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A béke nyolcadik évében, amikor minden európai állam békéért sóvárog és nyugalmat akar, Franciaország erősebben készül a háborúra, mint valaha. Milliókat szának hadicélokra, várak és páncéltornyok sorozatát akarják építeni, ahelyett, hogy ezt a pénzt népjóléti célokra, vagy a kultúra előbbrevitelére használnák fel. Sok ezer embert lehetne boldoggá tenni, amelyet Franciaország egy eljövendő háború céljaira akar most áldozni, hogy ismét félelemben tartsák a népeket egy új talán még véresebb öldöklés rémével.

A kamara hadügyi bizottságában Misov

előadó kérte a hadügyi javaslat soronkívüli tárgyalását. A javaslatnak három része van. Az első rész megjelöli azokat a vasutakat, országutakat és hidakat, amelyeket a határ közelében sürgősen fel kell építeni és amelyek táviróvonal, távbeszélővel és repülőállomásokkal szerelendők fel. A második csoportban a határmenti védművek, földalatti betonfedezékek, municióraktárak, földalatti vasutalomások és eisáncolt lőrészek kiépítését javasolja, míg a harmadik részben a tulajdonképpen várerődök, páncéltornyok, alagutakkal összekötött láncolatát tárgyalja. A felépítési költségeket az indítványozó képviselő öt milliárd frankra becsüli.

Nőies nők diadala.

A nők újra női ruhát viselnek Párisban. — A téli szezon divatújonságai.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A kis téli, ugynevezett demi-szezon nem sok újat hozott. Leginkább tovább fejlesztette az őszi divatot. Az alapformát még mindig a félmagas derékszabás és az öt föltötti zubbony adja meg. Csak hogy ez a zubbony sokkal egyszerűbb, simább és kevésbé bő, mint az őszi volt. A ruhák továbbra is rövidek s karcsuak, igazán megkívánják a divatművész minden ügyességét és a párisi nők könnyed, szilid alakját.

A főirány megint visszahajlik a nőesség felé. A tavalyi szmokingruhákat már nem viselik. Helyettük divatba jöttek kis, télrövid, színesre festett csikóőr-bundácskák, hosszúujju, ugyanolyan színű crepe de chine ruhával, amely alól szélesen van szőrmézve. A kalap is megfelelő színű velour szőrmédisszel. Ez az ensemble nagyon kedvelt délutáni viselet. Divatújonság az egyformára festett kigyóbőr cipő, kizitáskák és kalap. Így például vörös a cipő, a bunda, a ruha, a kalap és a táskák is, — vagy kék, finom tompa árnyalatban. Ugyancsak kedvelik az egyforma színű antilop-bőrből készült garnitúrát is.

Sétához, estélyi ruhához egyaránt leggyakoribb a hosszuszőrű bunda. Egész egyszerű szabással, esetleg bő, kimonoszerű ujjal. Sok a hamis szőrme, úgy, hogy a szegényebb nők is bundában sétálhatnak a nagynéha előbuvó napon. Mert szakadó esőben, ködben senkinek sincs kedve sétálni. Természetesen az előkelő nők csak vagyontérő, igazi szőrmékben járnak. Vagy finom vékony selymekabátban, de ehhez már villanással fűtött autók kell!

Ugyancsak autókban lehet kilibbenni látni a színes, ragyogó capeket. Leginkább fémbroktól, velour-siffonból bélelve. Ehhez járul a könnyű crepe vagy georgette-ruha dusan gyöngyözve, vagy teljesen beborítva színjátzó flitterekkel és paillettekkel. Estélyre divatos még az egyszerű csipke vagy selyemrojtokkal készült ruha — arany vagy ezüst lameé dessousal. Itt sem szorul háttérbe a

zubbonyos felsőrész, széles dekoratív hatást kordó-övekkel lezoritva, amely alul dusan ráncolva hull alá a volános vagy rojtos alj, a mi nagyon apart hatást ad. Ehhez járul még a tüll vagy georgette-sál; az aranycipő, gyakran valódi drágakövekkel kirakott csattal és sárokkal. A közkedvelt structoll-legyezők mellett felkapták a papagáj-tollból készítetteteket is. Kicsit merev ugyan, de a színjátzó flitteres ruhákkal kellemes színegyüttest ad.

Uralmon levő szín még mindig a lilás-vörös, rengeteg változatban. Elegáns nők csak diszkrét, pasztellszínű ruhákat viselnek, kivétel képeznek a bali belépők és ruhák. Klegészi még az öltözködést a sok apró, változó formájú ruzs és puder-tartó, amelyek fényes kivitelükkel a legkülönbözőbb öltözetekkel is összhangba kerülnek. Külön „divat-gond” még az alsó-ruhák kérdése, mert más szín és minőség kell a séta, délutáni vagy estélyi öltözközéshez. A fehér és ivoir újra előtérbe került a színesek mellett. A demi-saison rövid életű. — A szabók és a hölgyvilág egyforma érdeklődéssel várják a körülbelül egy hónap múlva kezdődő tavaszi idényt. Amikor is a nagy házak modelljeikkel a közönség elé lépnek, hogy irányt szabjanak az egész világ tavaszi női divatjának.

Hadirokkantak kongresszusa

Bucurestiből jelentik: A hadirokkantak országos szövetsége a hadirokkantak, árvák és özvegyek súlyos anyagi viszonyainak megjavítása érdekében január 30-ikára országos kongresszust hívott egybe Bucurestibe. A meghívó tárgysorozata szerint a kongresszus eredményesen állást foglal a CFR. sérelmes intézkedései ellen, amely szerint az I. O. V. tagjai számára csak redukált számban adnak ki vasuti szabadjegyeket, valamint tiltakozni fognak az ellen is, hogy az új lakbértörvénynek a köztisztviselőkre vonatkozó előnyeit nem terjesztették ki a borzalmas világháborúnak arra a leginkább rászorult áldozatal számára is. A kongresszust a bucaresti-i altisztek körében nagytermében tartják meg s azon a vidéki csoportok kiküldöttjein kívül bárki is megjelenhet.

Az aradi Urániában

ma utóljára

Nem akarok nőket látni,

vigjáték.

Főszerepben:

RAYMOND GRIFITH.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

Berlini virágárusnő és Vérnyomok a hóban

kettős műsor vasárnaptól az aradi Urániában.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Életbeléptek az új kiviteli illetékek.

Pénzügyminiszteri rendelet az aradi vámhivatalhoz.

(Arad, január 28.) A pénzügyminisztérium táviratilag értesítette az aradi vámhivatalt, hogy a gabonaneműk és élőállatok új exportilletékeiről szóló királyi rendelet a hivatalos lap január 23-iki számában megjelent. Az új kiviteli vámilletékek a következők: buza, tengeri, árpa, zab, köles és rozs 5 angol font, bab,

borsó és lencse 5 angol font, olajos magvak, így repce, mustár, len, kender, napraforgó és tökmag 5 angol font, a liszt-neműk 4 angol font vagononként. Az élőállatoknál: nagy vágómarhák, ökör, tehén, bivaly 2000 lej, sertés 300 lej, juh és herbécs 100 lej darabonként. Az új exportilletékek január 25-ével életbeléptek. Kommissziódíjat nem kell fizetni.

Stabilizálják a frankot.

A francia kormány huszonnégy millió dollár értékű aranyat szállított Newyorkba.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A francia közvéleményt ma a frank-stabilizáció izgatja. A kormány nagy titokban előkészítette a stabilizációs tervet, amelynek megvalósítására hír szerint április elején kerülne sor. Egyelőre február elején a Kamara előterjeszti a kormány a háborús adósságok rendezése tárgyában Washingtonban kötött egyezményét Poincaré bizik abban, hogy ennek ratifikálásához sikerül többséget szereznie úgy a Kamarában, mint a szenátusban.

Ezt követné a frank stabilizálása. Ennek céljaira a francia kormány ez idő szerint nem is tudja, de nem is akar tengerentúli kölcsönt igénybe venni. A frankrendezés egyik etapjának tekintik Európaszerte a párisi kormány legutóbbi jelentékeny, newyorki arany szállítmányát. A kormány a szabad piacon 24 millió dollár értékű aranyat vásároltatott és azt Newyorkba szállította, ott bankokban deponálta, hogy e fedezetnek megfelelő dollárhitel fölött diszponálhasson. Ez az aranykészlet tehát nem csökkentette a francia jegybank aranytartalmát és jele annak, hogy a frank stabilizálását külső anyagi eszközök nélkül készülni a kormány keresztülvinni.

Mi sem természetesebb, mint hogy egész Franciaországban a stabilizációs kurzust találgatják. A legelterjedtebb hírek szerint a kormány körülbelül a mai árszinten, 110-115-ös fontkurzuson igyekezik a frankot stabilizálni, tehát akként, hogy egy angol font 110 vagy 115 francia frankot érjen.

Zürichben 2.80, Párisban 13.75 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 28.) **Kifizetések:** Berlin 44.60, Amsterdam 75.20, Newyork 187.25, London 911, Páris 7.48, Milánó 8.17, Prága 5.56, Budapest 32.85, Zágráb 3.31, Bécs 26.47, Zürich 36.15. — **Áru:** Márka 44.50, dollár 187, francia frank 7.40, olasz lira 8.10, cseh korona 5.50, pengő 32.85, dinár 3.30, osztrák schilling 26.50, svájci frank 36. — **Pénz:** márka 43.50, dollár 185, francia frank 7, olasz lira 7.80, cseh kor. 5.30, pengő 32.40, dinár 3.10, osztrák schilling 26, svájci frank 25.50. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzszenyitás. (Január hó 28.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.75, Newyork 519.50, London 2521, Páris 20.50, Milánó 22.40, Prága 15.37.50, Budapest 90.70, Belgrád 9.13.50, **Bucaresti** 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.32.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 28.) Berlin 123.12.50, Amsterdam 207.70, Newyork 519.75, London 2520.75, Páris 20.48, Prága 15.38, Budapest 90.85, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti** 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.35.

Bucaresti tőzsdezárlat. (Január hó 28.) **Devizák:** Páris 7.35, Berlin 44, London 899, Newyork 184.75, Milánó 8, Zürich 35.40, Bécs 26.20, cseh korona 5.41. — **Valuták:** Napoleon 720, márka 43, leva 1.25, török lira 0.90, angol font 890, francia frank 7.35, svájci frank 35.50, olasz lira 8.10, drachma 2.20, dinár 3.20, dollár 183.50, lengyel zloty 21, osztrák schilling 25.50, cseh korona 5.50.

= Románia 40 évig törleszti adósságát a Skoda-gyárnak. (Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) Lapedatu pénzügyminiszter a mai napon folytatta a tárgyalásokat a román államnak a Skoda-gyárral szemben iennálló adósságának rendezése ügyében. Mint ismeretes, a Skoda- és Ringhoffer cseh-szlovák fegyvergyár képviselőiben Ringhoffer báró tárgyal a kormánnyal, amely a Cuvantul értesülése szerint mára beleegyezett abba, hogy az adósság kérdését az angol-román gazdasági egyezmény alapján rendezzék s így Románia további 40 esztendő alatt törlesztheti le adósságát.

= Heliapiaci árak. A mai napon az árak a következőképen alakultak ki: Kelkáposzta 2-3 lej, fejes káposzta 8-15 lej, tojás 2.50 lej darabja, burgonya 4-6 lej, hagyma 10 lej, bab 10 lej, tehénturó 18 lej, juhturó 56 lej, vaj 100-140 lej, alma 15-25 lej, dió 36 lej kilogrammonként, zöldség 4-5 lej csomója, tej 9 lej, tejjel 35-45 lej literje. A baromfi-piac árai: sovány liba 180-200 lej, sovány kacsa 120-150 lej, tyúk 100-130 lej, csirke 50-100 lej párja, kövér liba 250-300 lej, kövér kacsa 140-160 lej darabja. A gabonapiacon a buza 800-820 lej métermásánként, a többi gabonaneműk és az állatvadász árai változatlanok.

= Az új vasúti tarifa kedvezményei. Az aradi üzemeltetéshez a mai napon érkezett meg a CFR vezérigazgatóságának az Aradi Közlönyben már ismertetett azon rendelkezése, mely szerint február elsejétől a vasúti pénztárak gyorsra és személyre egységes jegyeket adnak ki s a személyvonatra változó menetjeggyel a gyorsvonal első osztályán 100 lej, a második osztályon 65 lej felülfizetéssel, míg az expresszen 150, illetve 100 lej felülfizetéssel lehet utazni. Ugyancsak február elsejétől lép életbe az új bérletrendszer is, amely hasonló előnyöket biztosít ama bérlet számára, aki személyvonatra vagy gyorsra szóló bérletjegyével gyorsvonalon; illetve expresszen akar utazni. A rendelkezés szerint a különbözet összegét a jegypénztárnál kell befizetni.

= Elhalasztott csődtárgyalások. Az aradi törvényszék csődbírósa ma tárgyalta a Maxim aradi gépgyáros, valamint Róth sebészi kereskedő ellen beadott csődkereset ügyét. A felek jogi képviselőinek bejelentései után a tárgyalás folytatását február 4-re halasztották el.

= Új bankárrendelet Magyarországon. Budapestről jelentik: Magyarországon megjelent az új bankárrendelet, amely módosítva a régi bankárrendeletet, teljesítette a magánbankárok ama kívánságát, hogy részükre üzleti téren nagyobb mozgási szabadság engedélyeztessék. A rendelet egyes pontjai közül figyelemreméltó ujtás az, hogy a magánbankárnak Budapesten 800, vidéken 4000 pengő óva-

déket kell letennie készpénzben, vagy óvadék-képes papírban. Óvadék helyett elfogadható a Pénzügyügyi Központ első, vagy második karriárába tartozó pénzügyészetnek jóállása is. Fióközlet után 2400 pengő óvadékot kell letenni. A rendelet szerint a bank és pénzváltó helyiségnek, amennyiben nem az uccára nyílik, legalább két szobából kell állania és ezeket kizárólag üzleti célokra szabad használni. A rendelet ezután részletesen meghatározza a magánbankárok által folytatható üzletágakat. A magánbankárok úgy nyilatkoztak, hogy a rendelettel meg vannak elégedve, mivel a miniszter honorálta kívánságaikat.

SPORT

O Polytechnikum-ATE barátságos mérkőzés vasárnap. Az ATE nyitja meg ezévből a szazont s ez alkalommal a timisoarai Polytechnikum respektabilis játékerőjű csapatát látja vendégül. A mérkőzés, amely a Gloria-CFR pályán lesz, fél 3 órakor kezdődik.

Mozi.

xx A Forgatóg még egy napig, szombaton maradt az aradi Apolló műsorán. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Uránia mozgószínház szombaton utóljára vetíti a „Nem akarok nőket látni” című nagyszabású vígjátékot, melynek főszerepét a nagynevű Raymond Griffith alakítja. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Olcsó helyárak mellett vasárnap délelőtt nagyszabású filmművet rendez az aradi Apolló és Uránia mozgószínházak igazgatósága. 11 órai kezdettel az Apolló mozgószínház Putty Lya legújabb filmjét, Malvát vetíti, míg az Uránia Montmartrel Vénusz slágerképet hozza színpadra Lia Marával a főszerepben. A helyárak 5, 10 és 15 lejesek.

xx Harry Liedtke, a nők kedvence játsza főszerepét az aradi Apolló mozgószínház vasárnapi filmünnepségének, mely „Ibolyafaló” címen kerül vetítésre. — Harry Liedtke partnere az Ibolyafalóban Lily Dagover.

xx Két slágerfilm kerül vetítésre vasárnap az aradi Uránia mozgószínházban. Először „Vérnyomok a hóban” címen különös művészettel felépített dráma kép kerül a néző elé, s a műsor második részét a „Berlini virágárus leány” című nagyszabású vígjáték alkotja.

Rádó-műsor.

Szombat, január 29. Wien: 16.15. Hangverseny. — 18.30. Operaelőadás. — Graz: 16.10. Zenekari hangverseny. — Pozsony: 18. Cigányzenekari hangverseny. — 19. Kávéház zene. — Zágráb: 17. Hangverseny. — 20.30. Kabaré. — Breslau: 20.25. Vidám est. 22.15. Táncczene. London—Davenport: 22.30. Táncest. — Leipzig: 20.15. Hangverseny. 21. 30. Táncczene. — Stuttgart: 20. Kamarazeneest. 22.30. Táncczene. — Frankfurt a. M.: 20.15. Mozart-hangverseny. 21.15. Szimfonikus hangverseny. — München: 19.30. J. Offenbach-est. — 22. Táncczene. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16.30. Ifjúsági előadás. — 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 18.20. Sportelőadás. — 19. Operaelőadás, utána cigányzene. — 23.30. Jazz-band.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az aradi APOLLOBAN ma utóljára

FORGÁTAG.

1917-iki orosz forradalom idejéből.

Főszerepben:

JACK CATELAIN

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! Az aradi APOLLOBAN vasárnapról Jön! Harry Liedtkével: Ibolyafa-ló. Jön!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apró hirdetekekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetéséi ára hétköznap 4 lej — ban, vasárnap 8 lej. — Vestagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapon feltűntetett szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóvatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 101. * * * * *

Alkalmazás.

SUCHE ein deutsches Fräulein zu ein und vierjährigen Kindern nach auswärts, Anfragen bei Csánk, Arad, Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-gasse) 1. Montag von 12—3 Uhr. 588

BEJÁRÓ főzőnő azonnali belépésre kerestett. Jelentkezés délután Arad, Piața Catedralei 5. I. em. 8. 10403

KÉT cukrászsegédet órázó munkaerőt torta áthúzás és sütőpostra azonnali belépésre keres Schwimmer cukrász Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 25. 602

MEGBIZHATÓ intelligens kiszolgáló leányt, jólléző bejáró szakácsnét keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 509

ÜGYES csomozóleány felvétetik. Szől. lösl, Arad, Str. Trib. Axonia (Darnjanich-uca) 1. 608

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek Calea Radnei környékén. Cím Köztisztviselők portánál. 592

BUTOROZOTT egyszobás, konyhás, élelmiszer, előszobás lakás gyermektelen házaspárnak kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 603

KÜLÖNBEJÁRATU cimosan butorozott szoba szoba belvárosban kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 531

NÉGYSZOBÁS parkettás lakás, fürdőszoba, villany és vízvezetékkel, teljes berendezéssel és konyhai felszereléssel elköltözés végett átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 607

Vétel és eladás.

PIANINOT elsőrendűt bérebe keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 554

FÉRFI ÉS FIU ÖLTÖNYÖK, trimó, íróasztalok, könyvszekrény, mahagoni hirtaszek, szőnyegek, kristály dísz tárgyak, vitrin, vitrin tárgyak, háló, ebédlő, úri-szoba, szalon leány-szoba berendezések, bőr klubgarnitúra, bőr és egyéb fotelek, díszágyak, kávé és damaszt asztalnémi, 24 személyes abrosz, különböző ser-vizek, asztalok, székek, tükrök, gyermekágy, gyermekkoscsók, plüsch asztalterítők, dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

BIZOMÁNYBA KERESSEK dísz tárgyakat, bronzöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnye-geket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butor darabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Divatszövetek, bársonyok, velour chiffonok és báli selyem újdonságok óriási választékban s olcsó áron kapható

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) divatruházban.

Vásznak és siflonok legolcsóbb bevásárlási helye.

Üzletek.

EGY női kalapüzlet berendezéssel és áruval eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 599

ÜZLETHELYISÉG fűszerberendezéssel, kétszobás lakással belvárosi forgalmas helyen lépés nélkül azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 532

Ellátás.

KILENC hónaptól idősebb gyermekeket elvállalok gondozásra, Arad, Str. Mărăsesti 6. 604

ABONOMA, izletes jó házi közés ebéd vacsora 1000 lejért Ferenc-téri Vásárcsarnokban kapható. 610

Kérjen
Buziási Phönix
természetes ásványvizet.
Elsőrendű asztali és borvíz.

Ingatlan.

STRADA Fabricel (Gyár-u.) 4. alatti TELEK ELADÓ. Bővebbet Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-u.) 5. 10403

TELEK jó helyen kedvező árban, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet Zimmermann, Polgári Takarékpénztárnál Arad. 585

Jó jövedelmű özvegy uriember,

ki három nyelven perfekt beszél, előkelő özvegy vagy elvált urinél lakást keres,

hol teljes ellátáson kívül otthont is találna. Jól fizeték. — Szíves ajánlatokat „Kellemes otthon” jellegre Radóif Mosse hirdetőbe, Arad kérek. 10403

150 drb. egy éves és 140 drb. féléves:

mangolica süldő

eladó 572

OSZÁRÁN GÉZA
soproni (Jud. Arad) gazdaságában

„I. C. A.” selyem-117 és 90 lej Bogyónál Arad, Strada Eminescu 13. (Deák F-ucca)

K Ö L C S Ö N Ö K

Lej és Dollárban
bekebelezés mellett kaphatók!
Bővebbet:
HERZOG
Str. Bratianu (Weitzer J.-ucca) 17.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított áron BOGYÓ-nál Arad! Selyem harisnya hibátlan Lej 110.— „Nixe” cörna fától legfinomabb minőség Lej 135.— „Hega” prima selyem 110r Lej 85.— „Hega” legfinomabb selyem 110r tartós Lej 95.— Strapa harisnyák 28 lej: 60 lejig: Férfi cörna harisnya magas szárn Lej 145.— Férfi zoknik gyermek patent harisnyák 20.— lejtől: Bőr- és kötött-csövöt kesztyűk! Selyem saálak 135.— lejtől! Csipkék, divatszálakok legolcsóbb árak mellett

CEMENTIPARI GÉPEK,

cementtetőcserepek, úreges betontömbök, beton-és: salaktéglák, cementlapok stb. előállítására.

Formák:

Betonosövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. előállítására. — I-a cementfestékek. — Complet cementipari berendezéseket raktárról azonnal szállít:

„MODERNA”

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T. Brasov, Kiss-u. 12. Telefon 5-78. Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. Prospektusok, ajánlatok díjmentesen.

Olcsó árak Muzsay-nál Arad

színházzal szemben.
Gyapju öltöny téli Lei 1750
Double raglan v. ulster téli Lei 2350
Téli kabát szőrme v. gallérral Lei 2850
Bőr kabát
szőrme béls és gallér Lei 4000
Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

„FIAT” camionet

35 lóerős Tip. 53 A., 15 Ter. fuvott új gumival, generál javítás után, izemképes állapotban, leéptés miatt ELADÓ.
Érdeklődhetni: 384
Bisztricsányi, Orăștie.

Táncslágereket

a legújabb zenezenzációkat a bécsi „Boheme” kiadóvállalat Irving Berlin — Newyork stb. kiadványait a romániai vezér-képviselőnél
Etablissement de Musique
George Degen București, (Iângă Capșa) szerezzük be. 575

Szőlőoltvány eladó.

Tizennyolc finom bor- és csomage fajban duggyökeres I. oszt. példányok ezek 4500 lej. Duggyökeres direkt-termő vessző egy éves 1500 lej. Két éves nagyon erős 2500 lej ezrenként.
Riparia portalis
alanyvessző I. oszt. sima 400 lej, egy éves gyökeres 1000 lej, két éves duggyökeres 1200 lej ezrenként.
I. SZÜCS szőlőtelepén Diosig in Bihor. Arjegyzék ingyen és bérmentve. Viszonteladók magas jutalék mellett kerestetnek. 7086

PUBLICAȚIE.

Spitalul de Copii „Principele Mircea” din Arad publică licitație în ziua de 28. Februarie a. c. pentru aprobarea spitalului cu 40 va-goane lemne de foc.

Licitatia se va face conform legii contabilitatii publice cu oterte inchise insofite de garantia legala.

Caetul de sarcina se poate vedea la Administratia spitalului in fic care zi intre orele 10—12 a. m.

Arad, la 28. Ianuarie 1927.

Medic Primar Cond.

580 Dr. Rada.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Assa Agricola de Păstrare Arad-Csanádă S. A. :-: Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-T.

MEGHÍVÓ.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság XXXVII-ik rendes közgyűlését

1927. évi február hó 13-ik napján délelőtt 11 órakor Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1926. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

2. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felbecsülése és annak módosítása tárgyában.

3. A nyugdíjszabályzat 4, 5, 9, 10, 12 és 20. §-ának módosítása.

4. A felügyelő-bizottság és választmány választása.

5. Esztleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelemztetéssel hívattak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy főköntézetnél Rovinén (M.-Pécskán) vagy Zerinden még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Arad, 1927. január 20-án.

AZ ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.

Vagyon.

Mérleg-számla 1926. évről.

Teher.

	L.		b.			L.		b.	
Pénztárkészlet:					Alaptőke				10,000.000
Készpénzben	7,895.092				Tartalékalap				1,575.898
Más pénztézeteknél elhelyezve	4,208.762		12,103.854		Alkalmazottak nyugdíjalapja				529.807
Váltótárca álladék			34,416.925		Heinrich Sándor alapítvány				100.000
Folyószámlai adósok			29,527.948		Néhai Nacitnébel Odön alapítványa				5.000
Szavatossági adósok			6,820.827		Betétek:				
Jelzálog-kölcsönök			166.611		Betéti könyvecskében	44,529.265			
Vállalati részvényérdekeltiségek és más értékpapírok			2,822.579		Folyószámlákban	9,758.118		54,287.383	
Ingatlan vagyon:					Hitelezők				6,960.025
Intézeti székházak	390.000				Szavatosságok				6,820.827
Más ingatlanok	280.000		620.000		Ki nem fizetielt osztalékok				73.160
Néhai Nacitnébel Odön alapítványának értékpapirjai			5.000		Előre befolyt kamatok				2,579.017
Berendezések			1		Előre felvett házbérek				71.204
					Nyereség egyenleg:				
					Áthozat előző évről		60.107.50		
					1926. évi tiszta nyereség	3,421.816.50		3,481.924	
			86,483.745						
								86,483.745	

Arad, 1926. december 31-én.

FÖLDES SOMA, s. k.
vezérigazgató.

KNEFFEL BÉLA, s. k.
igazgató.

Dr. FETTER ELEMÉR, s. k.
főkönyvvezető.

Az igazgatóság:

PURGLY LÁSZLÓ, s. k.
elnök.

Dr. BAROSS LAJOS, s. k.
Gróf BREDA VIKTOR, s. k.
HEINRICH SÁNDOR, s. k.
KINTZIG JÁNOS, s. k.

*KOROMZAY FRIGYES, s. k.
KOROSSY GYÖRGY, s. k.
Dr. KÖPF JÁNOS, s. k.
Dr. MOLDOVÁN SILVIUS, s. k.
VÁSÁRHELYI JÁNOS, s. k.

A felügyelő-bizottság:

Dr. DÁLNOKI NAGY LAJOS, s. k.
elnök.

Dr. BOROS BENI, s. k.
DANIEL ENDRE, s. k.
SZATHMÁRY JÁNOS, s. k.

AZ ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGÁNAK JELENTÉSE A HARMINCHETEDIK ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSHEZ.

TISZTELT KÖZGYŰLÉS!

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaságnak 1926. évi ügykezelésére és mérlegére vonatkozólag tisztelettel jelentjük, hogy a társaság vagyonkezelését és az ügyek vezetését az egész évben éber figyelemmel kísértük, az ezekkel összefüggő könyveléseket több ízben tüzetesen megvizsgáltuk s azt tapasztaltuk, hogy úgy az ügykezelés, mint a könyvelés mindenben a kereskedelmi törvény és az alapszabályok intézkedéseinek megfelelően történt.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény úgy az általunk 1926. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag megejtett felvételekkel, mint az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik s a kereskedelmi törvény idevonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezekután a választmánynak és az igazgatóságnak a kitüntetett 3,481.924 lej tiszta nyereség felosztását tárgyzó és az évi jelentésben foglalt javaslatához teljes egészében hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1926. évet illetőleg úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1927. évi január hó 20-án.

AZ ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGA:

Dr. DÁLNOKI NAGY LAJOS, s. k.
elnök.

Dr. BOROS BENI, s. k.

DANIEL ENDRE, s. k.

SZATHMÁRY JÁNOS, s. k.